

OPENBAAR MINISTERIE

TRIP
Transactie In Persoon

-De transactie als passende
afdoening en de motivatie van
jongeren-

Lotte A. Evers (3215288)

Mastertrack Forensische Orthopedagogiek en Ontwikkelingspsychologie (MFOO)

Stephanie Rap, Msc & Prof. dr. Ido Weijers

Universiteit Utrecht

Arrondissementsparket 's Gravenhage

Juli 2011

Voorwoord

Aan het begin van mijn bacheloropleiding Pedagogische Wetenschappen, inmiddels al weer vier jaar geleden, had ik niet kunnen vermoeden dat ik uiteindelijk zo geïnteresseerd zou raken in het jeugdstrafrecht en dat uiteindelijk, in mijn masterthesis, de focus zou liggen op strafrechtelijke procedures bij jongeren. Als ik echter nu terugkijk op mijn studieperiode is allereerst de tijd voorbij gevolgen en daarnaast mijn liefde voor het beroep als orthopedagoog alleen nog maar gegroeid. Tevens is de reden van mijn toenemende interesse in het jeugdstrafrecht logisch te verklaren, door mijn stage bij Bureau Jeugdzorg. Hierdoor kreeg ik te maken met het Nederlandse rechtssysteem, waardoor de keuze om me in te schrijven voor het rechtbankonderzoek ten behoeve van mijn thesis, een logische keuze leek. Door de coördinatoren van het rechtbankonderzoek, de heer Weijers en mevrouw Rap, werd ik uiteindelijk uitgenodigd om samen met een medestudente (Karolien Gruijters) deel te nemen aan hun onderzoeksgroep op het gebied van jeugdstrafrecht. Afsproken werd om gezamenlijk onderzoek te gaan doen naar TRIP-zittingen voor jongeren, waarna individueel een thesis zou worden geschreven. Karolien zou zich daarin voornamelijk richten op externe variabelen die van invloed zouden zijn op de jongeren, terwijl ik de achtergrondvariabelen van de jongeren in relatie tot motivatie zou gaan bekijken. Vanzelfsprekend zou ons onderzoek een voornamelijk sociale inhoud krijgen, omdat het zou gaan dienen als afstudeeronderzoek voor de master Forensische Orthopedagogiek.

Voordat ik u uitnodig deze thesis te lezen, wil ik graag allereerst alle personen bedanken van het Arrondissementsparket 's Gravenhage, afdeling PC&J, in het bijzonder Peter Bruins, Marjolein Kampijon en Josien Leers en alle parketsecretarissen voor het meewerken aan ons onderzoek. Immers, zonder hun medewerking was dit onderzoek niet mogelijk geweest. Daarnaast wil ik mijn medestudente Karolien Gruijters bedanken voor de samenwerking. Het eeuwige geduld, haar luisterend oor en haar functie als klankbord voor het schrijven van mijn thesis, waren onmisbaar. Tenslotte wil ik mijn dank uitspreken naar Stephanie Rap. Dankzij haar heb ik de mogelijkheid gekregen me verder te verdiepen in het jeugdstrafrecht. Ik wil haar bedanken voor de begeleiding van ons onderzoek en bij het maken van onze scriptie.

Lotte Evers

Juni 2011

Samenvatting

De belangstelling voor jeugdcriminaliteit is de laatste jaren sterk toegenomen. Recentelijk verscheen een brief aan de Tweede Kamer van de heer Teeven, staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, waar hij onder andere een uitbreiding van straffen voorstelt. Omdat het belangrijk is om, naast de strafrechtelijke feiten, te kijken naar het gedrag van jongeren die het delict zou kunnen veroorzaken of gedeeltelijk verklaren, richt het huidige onderzoek zich op het gedrag van jongeren van 12 tot en met 17 jaar in het jeugdstrafrecht. Voor de afname van jeugdcriminaliteit dienen jongeren intern gemotiveerd te zijn bij de keuze van een transactievoorstel van de Officier van Justitie om hun delict af te doen. Zij moeten een wilsbesluit nemen om de kans op recidive te verminderen. Via dossieranalyses, observaties van de zittingen en interviews met de jongeren is de motivatie voor het al dan niet accepteren van het transactievoorstel tijdens een TRIP-zitting bekeken. Geconcludeerd wordt dat meisjes eerder intern gemotiveerd zijn dan jongens. Met betrekking tot leeftijd worden er geen verschillen gevonden in motivatie. Daarentegen in combinatie met toekomstperspectief blijken de jongeren met en helder toekomstperspectief eerder intern gemotiveerd. Slechts een minderheid van de jongeren in het onderzoek blijkt echter intern gemotiveerd te zijn, waardoor de kans op recidive onder minderjarige jongeren hoog blijft. Tenslotte kwam naar voren dat schuldbekentenis als indicator aangeduid kan worden voor de houding van jongeren bij de politie en de Raad voor de Kinderbescherming. De houding van ouders lijkt geen indicator te zijn en kan niet voorspellen of de transactie een passende afdoening is.

Inleiding

De belangstelling voor jeugdcriminaliteit is de laatste jaren sterk toegenomen. In de media komen incidenten regelmatig aan de orde en criminaliteit blijkt in kranten steeds vaker voorpaginanieuws. Er lijkt in Nederland een paniekstemming te bestaan als het gaat om het gedrag van jongeren. Ook in diverse beleidsplannen staat jeugdcriminaliteit hoog op de agenda. Dit blijkt tevens uit de brief die recentelijk door de heer Teeven, staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, is geschreven aan de Tweede Kamer. Naast ernstige delicten gaat het om veelplegers, spijbelaars en hangjongeren, van wie gezegd wordt dat het de verkeerde kant op gaat. De paniekstemming impliceert dat kinderen op steeds jongere leeftijd steeds meer en ernstiger delicten plegen. De heer Teeven stelt dan ook een effectieve dadergerichte aanpak voor, met een uitbreiding van straffen. Echter uit recent onderzoek blijkt dat de jeugdcriminaliteit al jaren stabiel is, al moeten hier een aantal kanttekeningen bij gemaakt worden. Zo is het erg lastig om daders te bereiken, is de kans dat jongeren gepakt worden klein en blijven veel delicten onbekend. Er bestaat in de criminologie het verschil tussen de geregistreerde omvang en de daadwerkelijke omvang van criminaliteit. Dit wordt 'dark number' genoemd (Bruinsma, 1991). Daarnaast is er sprake van een paradox; hoe meer aandacht voor de aanpak van criminele jongeren, des te meer criminaliteit er lijkt te zijn. Het beeld wat betreft de groei van jeugdcriminaliteit is kortom niet eenduidig (Weijers & Eliaerts, 2008).

De veronderstelde toenemende jeugdcriminaliteit lijkt een aanleiding te zijn voor aanpassing en toevoeging van sancties in het Wetboek van Strafrecht en Strafvordering. Er is in 1995 een herziening van het jeugdstraf(proces)recht tot stand gekomen, waarin de rechtspositie van de jongeren versterkt is (Bartels, 2007; Weijers & Imkamp, 2008). De Jonge en Van der Linden (2007) stellen dat duidelijk is dat jongeren bij de oplossing van het probleem rondom jeugdcriminaliteit in de loop van de tijd geëvolueerd zijn van puur object van strafrechtspleging, tot een medeverantwoordelijke betrokkene. In lijn met deze gedachte werden in de wetwijzigingen van 1995 aanpassingen doorgevoerd in de sancties voor jongeren. In de wet waren voorheen al sancties vastgesteld die door het Openbaar Ministerie opgelegd konden worden voor het strafbare feit dat de jongere had gepleegd. Er bleek echter een te grote discrepantie te bestaan in de zwaarte van sancties. Zo was er voor 1995 de keuze tussen een HALT-afdoening (werkproject) van de politie of een officiële strafvervolging bij de kinderrechter. Er bestond geen alternatieve sanctie, die tussen beide straffen in lag. Als een soort tussenvorm van een HALT-afdoening en een officiële strafvervolging, biedt de wet daarom sinds 1995 de Officier van Justitie de mogelijkheid om een transactievoorstel te doen

aan een jeugdige verdachte in de zogenoemde TRIP (Transactie In Persoon). De jongere heeft tijdens de TRIP-zitting de mogelijkheid om het transactievoorstel te accepteren of te weigeren. Bij het instemmen met het transactievoorstel en voldoening van de daaraan gestelde voorwaarden, vervalt voor het Openbaar Ministerie het recht op strafvervolging. De parketsecretaris beoordeelt uit naam van de Officier van Justitie, op basis van de ernst van het delict en de recidivekans, of de jongere in aanmerking komt voor een transactievoorstel. De criteria voor het aanbieden van een transactie worden verderop in dit onderzoek besproken. Als de jongere niet in aanmerking komt voor een transactievoorstel, dan zal de parketsecretaris besluiten de jongere alsnog te laten vervolgen in een terechtzitting bij de kinderrechter. In TRIP-zittingen gaat het daarom met name om minder ernstige delicten die met een transactie afgedaan kunnen worden. Sinds februari 2008 is naast het transactievoorstel de Wet OM-afdoening in werking getreden. Uiteindelijk zal deze de plaats van de transactie in gaan nemen. Omdat het hier gaat om een overgangsregeling tussen de transactie en de Wet OM-afdoening, zal de transactie nog enige tijd in stand blijven. De Wet OM-afdoening geeft de Officier van Justitie meer bevoegdheden, waarbij hij gerechtigd is om de jongere een straf op te leggen. Hierbij gaat het om een officiële schuldvaststelling en strafvervolging. Door de Wet OM-afdoening kan de Officier een eenzijdige straf opleggen. Het betreft geen wederzijds overeenkomst en de straf kan niet geweigerd worden door de jongeren. De jongere kan echter wel in verzet gaan tegen de strafbeschikking bij de kinderrechter (van der Waal, 2009; van Zaane, 2009).

Dit onderzoek zal zich richten op de volgende twee onderzoeksvragen; wat is de motivatie van jongeren tijdens de TRIP-zitting om het transactievoorstel dat hen gedaan wordt te accepteren? Zijn er indicatoren in het voortraject aan te wijzen die er op kunnen duiden dat de kans groot is dat een transactievoorstel niet de passende en geschikte afdoening is?

De onderzoeksrelevantie kan verdeeld worden in wetenschappelijke –en maatschappelijke relevantie. De wetenschappelijke relevantie ontstaat door de huidige status van onderzoek en gepubliceerde literatuur en is vooral gebaseerd op het probleem dat er een gat bestaat in de kennis over een bepaald onderwerp. De maatschappelijke relevantie refereert aan een praktisch probleem dat een gerichte wetenschappelijk onderbouwde oplossing nodig heeft. Als gekeken wordt naar de bestaande literatuur in de sociale wetenschappen is de afgelopen jaren erg veel onderzoek gedaan naar het gedrag van jongeren in het algemeen. Daarnaast zijn op het gebied van jurisprudentie vele wetten inmiddels aangepast aan jongeren, waarbij aparte regels en wetten in het jeugdstrafrecht zijn vastgesteld. Er blijkt echter tussen deze twee professies een onbeschreven gebied in de literatuur, met betrekking tot onderzoek

naar gedrag van jongere in relatie tot het strafrecht. Er is maar weinig onderzoek bekend naar gedrag en motivatie van jongeren tijdens zittingen in de rechtbank. Ook wat betreft TRIP-zittingen, welke worden besproken in het huidige onderzoek, is geen onderzoek gedaan naar de link tussen gedrag en recht. De motivatie van jongeren tijdens de TRIP-zitting om een transactievoorstel al dan niet te accepteren zou een voorspeller kunnen zijn voor de toename of afname van jeugdcriminaliteit. Dit is afhankelijk van de wijze waarop de jongeren zijn gemotiveerd. Het transactievoorstel heeft naast vergelding ook een preventief doel om de recidivekans te verkleinen en daarmee ook de jeugdcriminaliteit. Met het transactievoorstel wordt een leereffect beoogd dat ervoor zorgt dat jongeren niet opnieuw een delict plegen. Als het transactievoorstel niet tot dit beoogde effect leidt kan dit een toename van jeugdcriminaliteit betekenen. Ten tijde van de wetswijziging in 1995 was er vooral behoefte aan een tussenvorm, omdat er een te groot verschil bestond tussen de sanctie HALT en de sancties van de kinderrechter. Omdat er in het opleggen van sancties rekening gehouden moet worden met de haalbaarheid en het gedrag van de jongeren, zullen zowel de discipline van het recht als de sociale wetenschappen met elkaar verbonden moeten worden. Om dit gat voor een deel op te kunnen vullen, zal in dit onderzoek een brug worden gemaakt tussen deze twee disciplines. Zo zal uit het theoretische kader van het recht, de sociale kant belicht worden, waarin een koppeling wordt gemaakt tussen gedragsprocessen en afdoeningsmogelijkheden van delicten volgens het Nederlandse strafrecht.

Met betrekking tot de maatschappelijke relevantie van dit onderzoek kan het volgende gezegd worden. Het transactievoorstel dat in 1995 is ingevoerd heeft gezorgd voor een lichtere afdoeningsmogelijkheid voor het gepleegde delict in vergelijking met vervolging bij de kinderrechter. Gesuggereerd kan worden dat jongeren met deze wetswijziging zijn gebaat omdat zij hierdoor een zwaardere straf van de kinderrechter kunnen ontlopen. Het spreekt daarom mogelijkerwijs in hun voordeel als de Officier van Justitie besluit de strafzaak af te doen met een transactie. Het is echter de vraag of de motivatie van jongeren om deze transactie te accepteren dan niet bestaat uit het idee dat ze er aanzienlijk makkelijker vanaf komen. Het is kortom noodzakelijk dat de redenen van jongeren om de transactie aan te nemen gebaseerd moeten zijn op een interne motivatie, aangezien het in aanraking komen met Justitie veroorzaakt is door het plegen van een delict. Ongeacht de ernst van het delict zal er bij jongeren enig besef moeten zijn van de noodzaak om hiervoor bestraft te worden. Dit ter bescherming van de maatschappij en de aanpak van de jeugdcriminaliteit ter voorkoming van recidive. Daarnaast kunnen er in het voortraject van de Raad voor de Kinderbescherming en de politie al aanwijzingen zijn, die duiden op het mislukken van de voorwaarden of het niet

accepteren van de transactie. Als echter uit dit onderzoek blijkt dat de motivatie van jongeren om de transactie te accepteren gebaseerd is op egocentrische redenen als; ‘dan kom ik er lekker makkelijk vanaf’, is er reden om zorgen te hebben over het nut en de inrichting van het transactievoorstel. Daarnaast kunnen aanwijzingen in het voortraject bijdragen aan het vinden van een straf die de grootste kans van slagen heeft. Het is kortom noodzakelijk inzicht te krijgen in het voortraject en in de motivatie van jongeren om de transactie tijdens de TRIP-zitting te accepteren. Dit is omdat een straf uiteindelijk als doel heeft om te leren van fouten die jongeren maken. Als de jongeren echter een motivatie hebben om deze transactie te accepteren die niet zorgt voor een wilsbesluit tot verandering, levert dit uiteindelijk geen positief effect op voor de maatschappij en zal de jeugdcriminaliteit alleen maar toenemen.

Theoretisch kader

Allereerst zal ingegaan worden op het ontstaan van het jeugdstrafrecht en er zal een theoretische kader worden geschetst waarin dit onderzoek plaatsvindt. Vervolgens zal het concept motivatie besproken worden en zal voor de verschillende factoren een verwachting worden opgesteld aan de hand van literatuur.

Jeugdstrafrecht

Aan het einde van de 19^e eeuw bestond er veel armoede en kinderarbeid. Daardoor kreeg men behoefte aan een sociale wetgeving. De eerste sociale wet was het Kinderwetje van Van Houten uit 1874. Daarnaast was er een wijziging nodig in het civiele kinderrecht door de reeds bekende samenhang van armoede, verwaarlozing en jeugdcriminaliteit. Hiervoor kwamen de Kinderwetten in 1901, die op drie gebieden ingrijpende wijzigingen doorvoerden in het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering. Ten eerste hadden de wijzigingen in het Wetboek van Strafrecht en Strafvordering vooral betrekking op de rechtsgang en op de aanpassing van de sancties aan leeftijd. Zo werd in 1922 de functie van kinderrechter ingesteld (van der Linden, ten Siethoff & Zeijlstra-Rijpstra, 2009). Het accent kwam te liggen op bescherming en correctie van jongeren die strafbare feiten hadden gepleegd. Daarbij stond niet vergelding centraal maar de verbetering van het gedrag van jongeren door opvoedkundige sancties. Ten tweede werden met de invoering van de strafrechtelijke Kinderwet drie doelen gesteld, namelijk; het richten van de bestraffing en behandeling van jongeren op de verbetering van het individuele gedrag, het aanpassen van straffen en maatregelen aan de beperkte gezichtskring van jongeren en het verminderen van de grote mate van recidive onder jongeren (de Jonge & van der Linden, 2007). Ten derde

kwam er de nieuwe Kinderbeginselenwet, welke de subsidiering van particuliere instellingen op het gebied van kinderopvang mogelijk maakte (Van der Linden et al., 2009). In deze wet werd geregeld dat de bescherming en heropvoeding meegenomen werd in de tenuitvoerlegging van maatregelen en sancties in het jeugdstrafrecht (de Jonge & van der Linden, 2007).

Het jeugdstrafrecht is het strafrecht dat van toepassing is op minderjarigen. Er is geen apart Wetboek van Jeugdstrafrecht. Voor jongeren geldt het algemene volwassenen strafrecht met als toevoeging een aantal bepalingen die speciaal voor minderjarigen zijn geschreven. Het jeugdstrafrecht is van toepassing op jongeren die op het moment van het strafbaar delict tussen de 12 en 18 jaar zijn.

In figuur 1 (bijlage: Afdoeningsniveau delicten (Weijers & Kampijon, 2008) is schematisch weergegeven hoe delicten van jongeren tussen de 12 en 18 jaar afgedaan kunnen worden. Aan de hand dit figuur zullen de verschillende rollen van politie, Officier van Justitie en kinderrechter beschreven worden. Allereerst heeft de politie drie mogelijkheden om het delict van de jongere te behandelen. De politie kan kiezen de zaak te seponeren, waardoor er geen verdere gevolgen zijn voor de jongeren. Bij minder ernstige delicten wordt de strafzaak vaak afgedaan met een boete of een HALT-afdoening. HALT is een sanctie die staat voor het meedoen aan werkproject waarna strafvervolging uitblijft. Meedoen aan dit project kan alleen als het delict niet zo ernstig is en de jongere heeft bekend. Als de jongere niet mee wil werken aan HALT of zijn werkstraf niet naar behoren afrondt, maakt de politie een proces-verbaal op om deze alsnog door te sturen naar de Officier van Justitie, deze zal een vervolgbeslissing nemen. De Officier bepaalt of hij de verdachte voor de rechter zal brengen. Hij is hier echter niet toe verplicht. De Officier kan, als hij beslist de jongere niet naar de kinderrechter te sturen, kiezen voor een transactievoorstel (de Jonge & van der Linden, 2007). Als de Officier voor transactie kiest, wordt de jongere uitgenodigd op een TRIP-zitting bij de parketsecretaris. Dit is een gesprek tussen de parketsecretaris en de jongere, waarin het gaat om een laatste kans om niet naar de kinderrechter gestuurd te worden. In dit gesprek wordt de afdoeningsbeslissing besproken en er wordt met name ingegaan op factoren die betrekking hebben op de kans van slagen van het transactievoorstel. In het geval van een transactie geeft de parketsecretaris aan dat hij de jongere niet vervolgt, maar daarvoor moet de jongere zich wel houden aan de transactievoorwaarden. Wanneer de jongere de voorwaarden nakomt, is de zaak gesloten. Als de jongere echter de voorwaarden niet nakomt, dan wordt hij wel vervolgd en moet hij alsnog naar de kinderrechter. De transactievoorwaarden die de parketsecretaris kan stellen, zijn een geldbedrag betalen van maximaal € 2.250,- een taakstraf van ten hoogste

40 uur uitvoeren, afstand doen van voorwerpen die in beslag zijn genomen, voorwerpen afgeven die vatbaar zijn voor verbeurdverklaring, de schade vergoeden en een jeugdreclasseringsmaatregel van ten hoogste 6 maanden. Daarnaast kan de parketsecretaris de zaak ook seponeren, dit betekent dat hij de zaak laat liggen en er niks mee doet. De jongere wordt niet verder vervolgd. De parketsecretaris kan ook voorwaardelijk seponeren. Dat houdt in dat hij niet vervolgt, maar dat de jongere hiervoor moet voldoen aan de voorwaarde: de jongere mag binnen een proeftijd geen nieuwe strafbare feiten plegen. De parketsecretaris mag alleen een voorwaarde ter voorkoming van strafvervolgning stellen, als het gaat om een strafbaar feit waarop volgens de wet een straf staat van maximaal 6 jaar en als het gaat om overtredingen, ditzelfde geldt voor het uitvaardigen van een OM-afdoening. Op termijn zal deze transactiemogelijkheid vervangen worden door de strafbeschikking. Het verschil met de transactie is dat de OM-afdoening ook tegen de wil van de jongere kan worden uitgesproken. (Corstens, 2008; de Jonge & van der Linden, 2007). Als de Officier uiteindelijk niet kiest voor een afdoening van de zaak door middel van een transactievoorstel, krijgt de jongere een dagvaarding voor de kinderrechter. De verdachte wordt opgeroepen om op de terechtzitting bij de kinderrechter te verschijnen. De kinderrechter beslist of de verdachte schuldig is en welke straf gepast is bij het feit dat is gepleegd.

Motivatie

Dit onderzoek zal zich richten op de motivatie van jongeren om de transactie tijdens de TRIP-zitting te accepteren. Bij het concept motivatie kan een onderscheid gemaakt worden tussen intrinsieke en extrinsieke motivatie. Een individu is intrinsiek gemotiveerd als hij een activiteit doet die een beloning voor zichzelf oplevert. Hierbij gaat het om een directe positieve innerlijke beleving. Bij extrinsieke motivatie gaat het om iets anders positiefs verkrijgen door middel van activiteit. Hierbij is de bevrediging indirect en gaat het om het vermogen van een individu iets te doen om later iets positiefs te verwerven. Bij deze vorm van motivatie gaat het voornamelijk om behoeftebevrediging (Menger & Krechtig, 2008). Daarnaast kan een onderscheid gemaakt worden tussen interne en externe motivatie. Een individu dat intern gemotiveerd is, doet iets voor zichzelf, omdat het hem zelf winst oplevert. De jongeren met interne motivatie willen zelf veranderen en nemen hiertoe een wilsbesluit. Daarnaast wegen zij de voor- en nadelen tegen elkaar af. Een individu dat extern gemotiveerd is, doet iets omdat het van anderen moet. Hierbij gaat het om bijvoorbeeld een invloed van ouders of vrienden. Er is bij externe motivatie geen sprake van een wilsbesluit om te veranderen (Menger & Krechtig, 2008).

Uit dit onderzoek zal moeten blijken welke vorm van motivatie de jongere doet beslissen om de transactie tijdens de TRIP zitting te accepteren. Om de jeugdcriminaliteit te verminderen is de maatschappij het meest gebaad bij een interne motivatie, waarbij de jongere daadwerkelijk wil veranderen. Hierdoor neemt de kans op recidive af, omdat de jongere een wilsbesluit neemt om te veranderen. Als de jongere echter beslist aan de hand van externe motivatie, zal dit minder positieve effecten hebben voor de maatschappij, omdat de jongere dan wordt geleid door omgevingsinvloeden. Ook als de jongere aan de hand van een intrinsieke of extrinsieke motivatie beslist, is dit met name voor een beloning die dit voor hen oplevert. Dit kan zowel voor een directe beloning als een uitgestelde beloning zorgen. Het wil echter niet zeggen dat zij een wilsbesluit nemen om te veranderen. In dit onderzoek zal antwoord gegeven worden op de vraag wat de motivatie is van jongeren tijdens de TRIP-zitting om het transactievoorstel dat hen gedaan wordt te accepteren.

Bij motivatie gaat het voor een groot gedeelte over het aspect besluitvorming. Voornamelijk in forensische settings wordt gekeken naar de ontwikkeling van besluitvormingsvaardigheden en moreel oordelen bij jongeren. Een beeld van deze ontwikkeling kan bijdragen aan het begrijpen van het gedrag van jongeren (Fumagalli, Ferrucci, Mameli, Marceglia, Mrakic-Sposta & Zago, 2010). Het proces van besluitvorming is complex en niet eendimensionaal. Bij besluitvormingsvaardigheden gaat het om het redeneren op basis van cognitieve vaardigheden, als informatieverwerking en het oordelen op basis van mogelijke gevolgen van een beslissing. Steinberg en Scott (2003) maken een onderscheid bij besluitvorming tussen cognitieve vaardigheden en psychosociale onvolwassenheid. Hierbij vormen de cognitieve vaardigheden het besluitvormingsproces en beïnvloedt de psychosociale onvolwassenheid op een meer subtiele, maar niet per definitie minder belangrijke manier, het proces.

Ook moraliteit wordt in verband gebracht met gedrag van jongeren. Moraliteit staat centraal in het menselijke brein en is cruciaal bij het beschrijven van gedrag. Kohlberg (1964, uit Fumagalli et al., 2010) beschouwt moraliteit in zijn theorie als een universeel concept dat gelijk is voor mannen en vrouwen en voor alle culturen. Hij stelt echter wel in zijn theorie dat mannen op een rationelere manier morele dilemma's oplossen, terwijl vrouwen vaak gestuurd worden door emoties, empathie en de zorg voor anderen. De morele ontwikkeling wordt daarnaast ook in verband gebracht met delinquentie (Stam, Brugman, Dekovic, van Rosmalen, van der Laan & Gibbs, 2006). Er wordt een lagere mate van moreel juist oordelen verondersteld bij delinquente jongeren. Dit onderzoek zal zich richten op verschillen in leeftijd, sekse, culturele achtergrond en opleidingsniveau.

Leeftijd

Uit dit onderzoek zal moeten blijken of er leeftijdsverschillen worden gevonden met betrekking tot motivatie. Op basis van het onderzoek naar besluitvorming van Kambam en Thompson (2009) wordt verwacht dat deze leeftijdsverschillen worden gevonden. Met betrekking tot besluitvorming wordt in de literatuur beschreven dat in de transitie van de kinderjaren naar de adolescentie er een steeds meer multidimensionale en abstracte manier van denken wordt ontwikkeld door jongeren. Dit betekent dat oudere adolescenten die een delict hebben gepleegd zich bij hun beslissing meer aanpassen aan de sterkte van het bewijs tegen hen. Zij hebben een grotere criminele verantwoordelijkheid en kunnen hun schuldigheid aan het delict nauwkeuriger analyseren (Fried & Reppucci, 2001). Voor leeftijdsverschillen wordt verwacht dat oudere adolescenten een nauwkeurigere afweging maken met betrekking tot de besluitvorming over het accepteren van de transactie. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat bij de besluitvorming en motivatie het toekomstperspectief van de jongere een rol speelt. Veel onderzoek naar motivatie richt zich echter op korte termijn doelen, terwijl er een groot aandeel van motivatie ligt in de rol van het toekomstperspectief van een individu. Dit toekomstperspectief is gerelateerd aan het huidige gedrag van een individu en de intrinsieke en/of interne motivatie. De oriëntatie op de toekomst kan een sterke motivatie zijn voor huidig gedrag (Greene & DeBacker, 2004). In dit onderzoek wordt verwacht dat hoe ouder de jongere is, hoe duidelijker het toekomstperspectief zal zijn, wat vervolgens invloed heeft op de motivatie om de transactie te accepteren. Verwacht wordt dat hoe ouder de jongere is hoe groter de interne motivatie zal zijn bij de besluitvorming over de transactie. Hierdoor zal de kans groter zijn dat de jongere de transactie accepteert, zich daarnaast houdt aan de gestelde voorwaarden en de kans op recidive afneemt.

Sekse

Uit dit onderzoek moet tevens blijken of er sekseverschillen zijn met betrekking tot motivatie. Uit onderzoek naar prestatie-motivatie blijken verschillen tussen jongens en meisjes. Volgens Atkinson (1974) bestaat prestatie-motivatie uit verschillende factoren, namelijk het motief om succes te behalen, de kracht van het motief, de behoefte aan succes en de kans op succes. Uit onderzoek van Greene en DeBacker (2004) komt naar voren dat de motivatie van jongens voortkomt uit een drang om te presteren en beter te zijn dan anderen, terwijl de motivatie van meisjes meer voortkomt uit het verwerven van persoonlijk comfort en een altruïstische houding. Ook wordt de motivatie van meisjes vaak beïnvloed door angst om te falen terwijl bij jongens deze angst geen rol speelt in de motivatie. Daarnaast blijken motivatieverschillen

tussen jongens en meisjes beïnvloed te zijn door sociaal-culturele factoren zoals geslachtsrollen. In het onderzoek van Gordon Rouse en Austin (2002) blijken meisjes meer geneigd om een aangeleerde hulpeloosheid te laten zien, waarbij zij geen verantwoordelijkheid nemen voor hun fouten. Daarentegen blijken meisjes wel een meer interne 'locus of control' te hebben en zijn meisjes meer intrinsiek gemotiveerd. Op basis van de literatuur wordt verwacht dat in dit onderzoek sekseverschillen worden gevonden in de motivatie om de transactie te accepteren. Een kanttekening hierbij is dat het aantal jongens en meisjes in de jeugdcriminaliteit niet evenredig verdeeld is. Het aantal daders onder jongens is groter dan onder meisjes, al neemt het aantal meisjes wel sterker toe (van der Laan, Blom, Tollenaar & Kea, 2009). Daarnaast wordt er in de literatuur (Mullis, Cornille, Mullis & Huber, 2004; Weijers & Krabbendam, 2008) over meisjescriminaliteit geschreven dat het gaat om specifieke meisjes met bepaalde kenmerken die verschillen van jongens. Vijf factoren die genoemd worden voor criminaliteit bij meisjes zijn dat er meestal sprake is van een negatieve chaotische gezinsomgeving, er sprake is van traumatische ervaringen en met name seksueel misbruik, er meer comorbide psychopathologie voorkomt, problematisch gedrag gepaard gaat met vroeg intredende puberteit en in veel gevallen het gedrag in relatie staat met een zwakke intelligentie.

Culturele achtergrond

Uit onderzoek van Rouse en Austin (2002) blijkt een verschil in culturele achtergrond met betrekking tot motivatie. Hierbij gaat het met name om de mate van sociale beïnvloeding van de omgeving. Er kan een onderscheid gemaakt worden tussen individualistische en collectivistische culturen. In Westerse landen heeft men vooral een individualistische achtergrond, in niet-westerse landen gaat het om een collectivistische achtergrond (Huiberts, Meeuw, Oosterwegel & Vollebergh, 2002). In het onderscheid gaat het om een verschil in waarden, normen en gebruiken die passen binnen een bepaald patroon van gedragingen. Bij individualistische culturen zijn deze waarden meer gericht op het belang voor jezelf, terwijl bij collectivistische culturen deze waarden meer gericht zijn op het belang van de groep (Huiberts et al., 2002; Wojciszke, 1997). Jongeren met een westerse achtergrond, bijvoorbeeld een Nederlandse culturele achtergrond, redeneren meer van een individualistisch perspectief en richten zich meer op eigen belang, terwijl jongeren met een niet-westerse achtergrond, bijvoorbeeld een Marokkaanse en Turkse culturele achtergrond, meer geneigd zijn vanuit een collectivistisch perspectief te redeneren. Dit omdat in niet-westerse culturen het belang van de groep meestal belangrijker is dan eigen belang.

In het onderzoek van Wojciszke (1997) wordt met betrekking tot moraliteit in relatie tot individualisme versus collectivisme, bekwaamheid en intelligentie gekoppeld aan individualisme en wordt bij collectivisme meer uitgegaan van een moreel juiste keuze. Een interpretatie die in dit onderzoek wordt gemaakt is dat de keuzes van jongeren uit een individualistische cultuur meer gericht zijn op intelligentie en ambitie voor de toekomst, terwijl jongeren uit collectivistische culturen hun keuze meer baseren op betrouwbaarheid en behulpzaamheid. Op basis van de literatuur wordt verwacht dat in dit onderzoek verschillen worden gevonden in de motivatie op basis van verschillen in culturele achtergrond. Enerzijds wordt verwacht dat de jongeren uit een individualistische cultuur een meer interne motivatie hebben, omdat zij hun keuze baseren op basis van ambities voor de toekomst. Anderzijds is hun keuze ook meer gericht op zichzelf, waardoor zij minder rekening houden met anderen. In het geval van een strafbaar feit waar anderen bij betrokken zijn, zullen zij wellicht minder snel de gevolgen voor het slachtoffer erkennen en daarnaast ook minder schuldbewust zijn. Bij jongeren uit collectivistische culturen daarentegen speelt juist de rol van de groep en de zorg voor anderen een grotere rol. Hierdoor kan enerzijds verwacht worden dat bij hun keuze een meer externe motivatie een rol speelt. Anderzijds kan er ook sprake zijn van een interne motivatie door de moreel juiste keuze die de jongeren willen nemen in het belang van hun groep. Er moet echter een kanttekening geplaatst worden bij het feit dat dit mogelijk anders zal zijn voor de jongeren met een Marokkaanse of Turkse culturele achtergrond, die inmiddels als tweede of derde generatie allochtonen in Nederland verblijven. Wellicht is voor deze groep in minder duidelijke scheiding tussen individualistisch en collectivistisch en zal de verwachting niet worden bevestigd.

Opleidingsniveau

Met betrekking tot opleidingsniveau kan aan verschillende factoren worden gedacht die invloed zouden kunnen hebben op de motivatie om de transactie te accepteren. Zo hangt de morele ontwikkeling samen met de besluitvorming, maar ook intelligentie kan in relatie staan tot de keuze bij de transactie. Er bestaat echter ook een relatie tussen toekomstperspectief en het gedrag van jongeren (Greene & DeBacker, 2004). Op basis van het toekomstperspectief kan verwacht worden dat jongeren met een duidelijk beeld over de invulling van hun toekomst een meer interne motivatie hebben bij de keuze bij het transactievoorstel. Er kan daarentegen niet gesteld worden dat een hoger opleidingsniveau in relatie staat met een hogere mate van interne motivatie. De motivatie wordt namelijk beïnvloed door het toekomstperspectief dat de jongere heeft. Uit onderzoek van Stam en collega's (2006) wordt

intelligentie als moderator gevonden bij de relatie tussen moraliteit en delinquentie. Een lage intelligentie voorspelt een slechtere morele ontwikkeling en daardoor een verhoogde kans op delinquentie. Met betrekking tot besluitvorming wordt een lagere intelligentie in verband gebracht met minder capaciteiten om de moreel juiste keuze te maken. Er kan echter met betrekking tot de relatie tussen opleidingsniveau en motivatie geen eenduidige verwachting worden opgesteld, aangezien zowel bij een laag opleidingsniveau een duidelijk toekomstperspectief verwacht kan worden als bij een hoog opleidingsniveau. Enerzijds kan verwacht worden dat bij een laag opleidingsniveau de jongere een meer beroepsgerichte keuze maakt, waardoor het toekomstperspectief duidelijker is. Anderzijds kan een laag opleidingsniveau ook een lagere intelligentie betekenen, wat zorgt voor een minder duidelijk toekomstperspectief. Voor jongeren met een hoger opleidingsniveau geldt het tegenovergestelde wat betreft deze verwachting. Voor hen is de beroepskeuze uitgebreider en kan een hogere intelligentie zorgen voor een duidelijker toekomstperspectief. Wat betreft opleidingsniveau kan kortom geen gerichte verwachting worden opgesteld omdat bij zowel een laag als hoog opleidingsniveau een interne motivatie een rol kan spelen bij de beslissing.

De transactie als passende afdoening

Dit onderzoek zal zich naast de motivatie van jongeren richten op de vraag of de transactie in alle gevallen een passende afdoening is. Uit dit onderzoek zal moeten blijken of er voorafgaand aan de TRIP-zitting indicatoren aan te wijzen zijn, die erop kunnen duiden dat de kans groot is dat de jongeren de aangeboden transactie niet accepteren of indien zij wel accepteren de transactie niet naar behoren wordt uitgevoerd en dan niet tot een gewenst effect leidt. Dit gewenste effect is het niet meer recidiveren van de jongeren in de toekomst. In dit onderzoek zal antwoord gegeven worden op de vraag of er indicatoren in het voortraject aan te wijzen zijn die erop kunnen duiden dat de kans groot is dat een transactievoorstel niet de passende afdoening is, omdat de jongeren bijvoorbeeld bij de politie al ontkennen het delict te hebben gepleegd en daardoor niet bereid zijn het transactievoorstel te overwegen.

Bij het aanwijzen van indicatoren die de kans van slagen voorspellen kan gekeken worden naar het voortraject voorafgaand aan de zitting. Op het moment dat de jongere een delict pleegt wordt er onderzoek gedaan door de politie en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK). Voor het opstellen van een onderzoeksrapport zijn verschillende contactmomenten tussen de jongeren, de politie en de Raad voor de Kinderbescherming nodig. Uit deze contactmomenten kunnen bepaalde indicatoren, zoals het verschijnen op afspraken, de houding van de jongeren tijdens het verhoor en het meewerken aan het

onderzoek een beeld vormen van de kans op acceptatie van het transactievoorstel en de slagingskansen van de transactie. In de houding van jongeren en het doorlopen van het voortraject kunnen aanwijzingen gevonden worden die duiden op motivatie voor het accepteren en daarnaast voltooien van het transactievoorstel. Ook het aantal keer dat de jongeren in aanraking met de politie zijn gekomen, kan een indicator zijn voor de kans van slagen en kan invloed hebben op de motivatie van de jongeren.

In het onderzoek van Rettinger en Andrews (2010) komt naar voren dat de variabelen leeftijd, sekse en culturele achtergrond alleen indirect invloed hebben op de belangrijkste persoonlijke, inter-persoonlijke en omgevingsvariabelen. Dit betekent dat demografische gegevens een minimaal effect hebben, als allereerst gekeken wordt naar het effect van variabelen volgens de persoonlijkheids- en cognitieve sociale leertheorie. Hierbij gaat het om de variabelen ‘antisociale cognities’, ‘antisociale gedragingen in het verleden’, ‘antisociale persoonlijkheid’ en ‘antisociale omgeving’. Uit het onderzoek blijkt dat antisociaal gedrag wanneer er geen sprake is van bovengenoemde factoren, vaak verklaard kan worden door stressfactoren of de mentale toestand van de jongere op het moment van het delict. Echter wordt hierbij uitgegaan van het ‘Risk-Need-Responsivity’ (RNR) model, waarbij stressfactoren worden gezien als niet-criminogene behoeften, welke geen criminaliteit voorspellen. Op basis van dit onderzoek kan worden verwacht dat factoren invloed kunnen hebben op het voortraject bij de politie en de RvdK, echter hoeft dit geen recidive te voorspellen. Verwacht wordt dat er een relatie bestaat tussen de houding, de bereidheid tot meewerken en schuldbekentenis van de jongere tijdens het voortraject bij de politie en de RvdK en de houding en beslissing op de TRIP-zitting. De verwachting is dat jongeren die slecht meewerken bij de politie, minder vaak schuld bekennen en uiteindelijk de transactie niet zullen accepteren. Bij schuldontkenners en niet-meewerkende jongeren zou het transactievoorstel mogelijkwijs niet de passende afdoening kunnen zijn.

Methode

Allereerst zullen de achtergrondvariabelen van de participantengroep besproken worden. Vervolgens zullen de procedure en de meetinstrumenten worden beschreven. Tenslotte zal een beschrijving worden gegeven van de data-analyse waarmee antwoord gegeven zal worden op de volgende onderzoeksvragen: “wat is de motivatie van jongeren tijdens de TRIP-zitting om het transactievoorstel dat hen gedaan wordt te accepteren? Zijn er indicatoren in het voortraject aan te wijzen die er op kunnen duiden dat de kans groot is dat een transactievoorstel niet de passende en geschikte afdoening is?”

Participanten

De data voor dit onderzoek zijn verzameld met een heterogene steekproef bij jongeren die verdacht worden van een delict (N=68) afkomstig van TRIP-zittingen bij het Openbaar Ministerie van 's-Gravenhage te Nederland. De participanten hebben een leeftijdsbereik van 13 tot 18 jaar (*M*leeftijd = 15.5). De exacte spreiding van sekse in de steekproef is 49 jongens (72,1%) waarvan de gemiddelde leeftijd 15.4 jaar is, en 19 meisjes (27,9%) waarvan de gemiddelde leeftijd 15.6 jaar is.

Wat betreft etniciteit hebben 34 jongeren (50%) de Nederlandse etniciteit, 9 (13,2%) de Marokkaanse, 5 (7,4%) de Turkse, 4 (5,9%) de Surinaamse, 4 (5,9%) de Poolse, 3 (4,4%) de Antilliaanse en 9 jongeren (13,2%) hadden een andere etniciteit. De andere etniciteit bestaat uit een groep jongeren die ouders hebben met een verschillende etnische achtergrond ¹.

Het Openbaar Ministerie heeft regels opgesteld wanneer jongeren in aanmerking komen voor een transactievoorstel. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen 'first offenders'² en recidivisten. In de steekproef zijn 39 jongeren (57,4%) 'first offender' en hebben 29 jongeren (42,6%) al eerder een delict gepleegd. In de steekproef (N=68) accepteert meer dan driekwart van de jongeren (N=55, 80,9%) de transactie. Minder dan een kwart accepteert de transactie niet (N=13, 19,1%). Ook kan er een onderscheid gemaakt worden in schuldbekentenis. Een meerderheid van de jongeren bekent schuld (N=40, 58, 8%), ongeveer een kwart bekent deels schuldig te zijn (N=15, 22,1%). Een kleine minderheid ontkent schuldig te zijn aan het delict waarvan hij verdacht wordt (N=13, 19,1%).

Er vinden meerdere dagen per week TRIP-zittingen plaats. Er is echter niet bij alle zittingen geobserveerd en daarnaast worden de jongeren door het Openbaar Ministerie toegewezen aan een zitting, waardoor de onderzoekers geen invloed hebben op de toewijzing van de steekproef. Het gaat hierdoor om een selecte steekproef in dit onderzoek.

Van de 60 adolescenten aan wie is gevraagd mee te werken hebben 58 adolescenten (96,6%) deelgenomen aan het interview. Bij de twee adolescenten die geweigerd hebben deel te nemen, is alleen gebruik gemaakt van de observatielijst en dossieranalyse tijdens het analyseren van de data. Daarnaast zijn er nog acht aanvullende dossieranalyses gedaan. Van deze 8 participanten zijn geen observatielijsten ingevuld en interviews afgenomen. Bij deze participanten is bij de data-analyse alleen gebruik gemaakt van de dossieranalyse.

¹ de jongeren die in de groep 'overige etniciteit' zijn geplaatst hebben of ouders die beiden een verschillende etniciteit hebben, waardoor geen eenduidig label toegekend kon worden aan de jongere of jongeren die ouders hadden met dezelfde etniciteit, maar waarvan de groep op zichzelf staand te klein wordt bevonden.

² de jongeren die voor het eerste een delict plegen

Procedure en meetinstrumenten

Dit onderzoek is onderdeel van een grootschalig rechtbankonderzoek van de Universiteit van Utrecht. In het grootschalige onderzoek worden door middel van observatielijsten gegevens verzameld over ouderparticipatie en bejegening in de rechtbank. Deze observatielijsten zijn ook gebruikt voor dit onderzoek.

De observatielijsten moeten inzicht geven in het strafproces van de jongeren en de verschillen tussen rechtbanken. Er is echter in dit onderzoek niet ingegaan op verschillen tussen rechtbanken, omdat er alleen geobserveerd is in de rechtbank van Den Haag. Het betreft dan ook een case-study van Den Haag (Baarda 2009; Landsheer, 't Hart, de Goede & van Dijk 2003). Voor dit onderzoek is er gebruik gemaakt van een dossieranalyse, een observatielijst en een interview met de jongeren (zie bijlage 3). Voorafgaand aan de zitting is het dossier van de jongeren geanalyseerd waarin zich een raadsrapport en een proces-verbaal bevindt. Deze dossiers zijn opgevraagd bij de parketsecretaris, die de dossiers ter voorbereiding in het bezit heeft. De analyse is uitgevoerd op persoonsgegevens, gezinssituatie, delict, middelengebruik, schoolgang, contact met hulpverlening en medewerking bij de politie en de Raad voor de Kinderbescherming. Voor toestemming voor aanwezigheid bij de TRIP-zittingen is er contact geweest met de desbetreffende parketsecretaris. Voorafgaand aan de zitting heeft de parketsecretaris toestemming gevraagd aan de jongere, de advocaat en de ouders. Wanneer er toestemming is gegeven, is er tijdens de zitting geobserveerd aan de hand van een observatielijst, waarop gescoord werd op een vijf-puntschaal betreffende de uitleg van de parketsecretaris, het begrip van de jongere, de inhoud en communicatie met de jongere en ouders en het moreel besef van de jongere. Tevens is er aan het begin van de zitting aan de jongere gevraagd na afloop deel te nemen aan het interview. Bij akkoord is er een interview afgenomen met betrekking tot de voorbereiding, het verloop en de afronding van de strafzaak. Het interview is op basis van de onderzoeksvragen vooraf opgesteld en richt zich op de informatieverstrekking, de invloed van de parketsecretaris, de advocaat en de ouders op de keuze van de jongeren wat betreft het transactievoorstel. Daarnaast geeft het interview inzicht in de invloed van culturele achtergrond en opleidingsniveau op motivatie. Gedurende de gehele procedure is er uitleg gegeven over het onderzoek en werd de vertrouwelijkheid van informatie een aantal keer benadrukt door de onderzoekers. De anonimiteit is gewaarborgd door middel van het toekennen van dossiernummers aan de participanten zodat er geen informatie in het databestand voorkwam dat de privacy van de participanten zou schenden.

Wat betreft de generaliseerbaarheid kan gezegd worden dat de resultaten niet gegeneraliseerd kunnen worden naar andere rechtbanken in Nederland. De data zijn alleen

verzameld in Den Haag, voor andere steden bestaat de mogelijkheid dat data niet in overeenstemming zullen zijn met de gevonden resultaten in dit onderzoek. Wel zijn de resultaten die naar voren komen uit de analyse gebaseerd op data waarbij gebruik is gemaakt van observaties bij verschillende parketsecretarissen (N=8). Hierdoor zijn deze resultaten wel generaliseerbaar naar andere parketsecretarissen in Den Haag. Daarnaast zijn de gegevens verzameld bij jongeren van verschillende leeftijden, etniciteit, sekse en bij jongeren die verschillende delicten hebben gepleegd (gewelddelicten, vermogensdelicten, verkeersdelicten, leerplichtzaken, vernieling, mishandeling en verzet) waardoor de resultaten wel generaliseerbaar zijn naar jongeren van verschillende groepen binnen Den Haag (Baarda 2009; Landsheer et. al., 2003). De data zijn over langere tijd verzameld (3 maanden) en er is gebruik gemaakt van een voldoende grote steekproef (N=68) wat de betrouwbaarheid vergroot. De gegevens zijn verkregen door middel van drie verschillende instrumenten (datatriangulatie) om de validiteit van het onderzoek te waarborgen. De instrumenten bevatten overeenkomstige items welke op verschillende manieren worden getoetst. Op deze manier worden de verkregen data gecontroleerd (Baarda 2009; Landsheer et. al, 2003).

Beschrijving data-analyse

In dit onderzoek wordt antwoord gegeven op twee verschillende onderzoeksvragen, die echter wel verband houden met elkaar. Voor analyse van de gegevens voor beantwoording van de eerste onderzoeksvraag is gekozen om relevante data uit de dossieranalyse, de observatielijst en het interview samen te voegen in één schema. Zo konden bepaalde profielen onderscheiden worden betreffende leeftijd, sekse, culturele achtergrond en opleidingsniveau/komstperspectief in relatie tot motivatie. Voor beantwoording van de tweede onderzoeksvraag is wederom een schema gemaakt, waarin factoren die zichtbaar waren in het voortraject geclusterd werden die het proces en de aangeboden transactie zouden kunnen beïnvloeden. Door middel van het beschrijven en onderscheiden van factoren kon een helder beeld gevormd worden over het gedrag, de motivatie van jongeren en de haalbaarheid van de transactie.

Resultaten

In de resultatensectie zal allereerst ingegaan worden op het concept motivatie. Daarna zal een onderscheid gemaakt worden in de factoren leeftijd, sekse, culturele achtergrond, opleidingsniveau en de transactie als passende afdoening. De variabelen die meegenomen zijn

in de analyse zijn, acceptatie van de transactie, schuldbekentenis, type delict en verschil tussen ‘first-offenders’ en recidivisten.

Motivatie

Gedurende het onderzoek is na afloop van de zitting aan de jongeren in een interview gevraagd wat hun belangrijkste motivatie was om het transactievoorstel te accepteren of te weigeren. Van alle jongeren (N=68) accepteren 55 jongeren (80,9%) het transactievoorstel dat hen wordt aangeboden, 13 jongeren (19,1%) accepteren het voorstel niet. Uit de interviews in het onderzoek blijkt een verschil in motivatie om het transactievoorstel al dan niet te accepteren, welke onderverdeeld kan worden in extrinsieke, intrinsieke, externe en interne motivatie.

Van alle jongeren heeft ongeveer één derde (N=25, 36,8%) een vorm van extrinsieke motivatie. De reden die zij voornamelijk geven voor het accepteren van de transactie is dat zij minder straf zouden krijgen dan bij de kinderrechter. Daarnaast is een veelvoorkomende reden dat de jongeren de zaak snel af willen handelen en door de transactie te accepteren er aanzienlijk sneller vanaf komen dan wanneer zij hun zaak aan de kinderrechter willen voorleggen. Van deze extrinsiek gemotiveerde groep jongeren bekennen drie jongeren geen schuld, maar accepteren alsnog de transactie, om de zaak af te doen. De acceptatie van het transactievoorstel zorgt voor een indirecte bevrediging, welke later een positief resultaat oplevert, namelijk een snelle afhandeling van de zaak waardoor zij eerder klaar zijn en daarnaast een minder hoge straf krijgen dan bij de kinderrechter.

Uit het onderzoek blijken bijna alle jongeren die de transactie niet accepteren, op één na, (N=12, 17,6%) intrinsiek gemotiveerd in hun keuze. Zij accepteren de transactie niet en noemen daarvoor de reden dat zij onschuldig zijn. Alle jongeren leggen de schuld buiten zichzelf en vinden daarnaast de straf zeer onterecht. Het levert op dat moment een directe bevrediging op voor de jongeren omdat zij op dat moment geen straf opgelegd krijgen(*casus*¹). Zij worden echter wel later gedagvaard voor de kinderrechter, waar zij alsnog een straf opgelegd zouden kunnen krijgen. Jongeren die intrinsiek gemotiveerd zijn, besluiten aan de hand van een directe positieve innerlijke beleving, in dit geval; de overtuiging onschuldig te zijn en het al dan niet tijdelijk ontlopen van de straf. Opvallend is in dit onderzoek dat van alle jongeren (N=13, 19,1%) die gedagvaard worden omdat zij het

¹ *Casus*: Jongen, 16 jaar, verdacht van geweldsdelict, op zitting met ouders en advocaat. Hij verklaart onschuldig te zijn en gaat niet akkoord met de transactie. Geen straf is op dat moment een beloning aan de hand van intrinsieke motivatie. Zijn zaak wordt beoordeeld door de kinderrechter en hij krijgt uiteindelijk vrijspraak.

transactievoorstel niet accepteren, vijf jongeren alsnog bij de kinderrechter vrijgesproken zijn. Een kanttekening die hierbij geplaatst moet worden is dat zes jongeren nog op zitting moeten komen, waardoor de uitspraak nog niet bekend is. Er bestaat een mogelijkheid dat deze jongeren ook vrijgesproken worden. De overige twee jongeren van de dertien jongeren die de transactie niet hebben geaccepteerd, hebben bij de kinderrechter uiteindelijk wel een straf opgelegd gekregen. Daarnaast moet benoemd worden dat van de 13 jongeren die de transactie niet accepteren, er 6 jongeren van hetzelfde delict verdacht zijn. Doordat er sprake is van een groepsdelict kan dit mogelijk ervoor gezorgd hebben dat zij alle zes de transactie niet geaccepteerd hebben.

Een klein deel van de jongeren (N=5, 7,4%) is extern gemotiveerd. Deze jongeren accepteren het transactievoorstel op advies van hun ouders of advocaat en noemen dit ook als hoofdreden. Opvallend is dat in bijna al deze zaken het transactievoorstel in de vorm van een geldbedrag wordt aangeboden (boete of schadevergoeding). Het zou kunnen zijn dat ouders de zaak graag afgedaan zien en het betalen van een boete een relatief eenvoudige oplossing vinden. De boete dient echter volgens de regels door de jongere zelf betaald te worden. Of dit daadwerkelijk gebeurt, komt uit dit onderzoek niet naar voren. Wel geeft één jongere openlijk toe dat hij de boete niet zelf zal betalen.

Een groot deel van de jongeren (N=26, 38,2%) blijkt een interne motivatie te hebben om de transactie te accepteren. De jongeren die intern gemotiveerd zijn, accepteren allemaal het transactievoorstel en geven als reden dat zij zelf fout zitten en dus straf verdienen. Een aantal jongeren geeft aan te willen leren van hun fouten om in de toekomst geen problemen meer te krijgen.

Slechts één jongere accepteert de transactie niet en geeft als reden onschuldig te zijn. Zij is echter zowel intern als extern gemotiveerd omdat er volgens haar onvoldoende bewijs is om schuldig bevonden te worden. Haar reden om niet te accepteren is gevormd door een wilsbesluit niet onterecht een straf uit te voeren. Dit was mede op advies van haar advocaat. Zij wordt daarop bij de kinderrechter vrijgesproken op grond van onvoldoende bewijs.

In tabel 1 (bijlage 2) is uiteengezet of de aanwezigheid van de advocaat samenhangt met schuldbekentenis, motivatie en de acceptatie van de transactie. In het onderzoek blijkt dat er bij 22 zaken geen advocaat aanwezig is op de zitting. Dit kan mede veroorzaakt zijn door het soort delict of het aantal uur dat hen wordt aangeboden in het transactievoorstel (zie *Noot. tabel 1, bijlage 2). Slechts twee jongeren die geen advocaat hebben, accepteren de transactie niet. Enerzijds lijkt de afwezigheid van de advocaat geen negatieve invloed te hebben op het verloop van de zitting. Anderzijds zou het kunnen zijn dat jongeren op het

moment dat zij wel bijstand hebben van een advocaat wellicht een betere afweging kunnen maken, waardoor hun keuze en motivatie zou kunnen veranderen. Daarnaast valt op dat de grootste groep jongeren waar geen advocaat aanwezig is (N=15, 68,2%), zowel schuld bekent als de transactie accepteert.

In het onderzoek naar motivatie vallen een aantal dingen op. Allereerst is opvallend dat de jongeren die extrinsiek gemotiveerd zijn om de transactie te accepteren, vaak als belangrijkste reden opgeven, minder straf te willen krijgen dan bij de kinderrechter. Als aan hen echter expliciet wordt gevraagd wat het verschil is tussen de TRIP-zitting en de zitting bij de kinderrechter weet meer dan de helft (N=15, 60%) daar geen antwoord op. Geen enkel meisje die extrinsiek gemotiveerd was weet het verschil te benoemen. Daarentegen noemt de helft van de jongens als belangrijkste reden de verminderde straf, en weet het verschil tussen TRIP en kinderrechter daarnaast niet expliciet te benoemen. Ook de jongeren die al eerder een delict hebben gepleegd weten, opvallend genoeg, in meer dan de helft van de gevallen (N=14, 56% van de recidivisten) het verschil niet tussen een TRIP-zitting en een zitting bij de kinderrechter. Dit geldt voor ongeveer een kwart van de jongens en een kwart van de meisjes.

Leeftijd

In dit onderzoek zijn jongeren in de leeftijd van 13 tot en met 17 jaar onderzocht. De jongeren zijn niet evenredig verdeeld over de leeftijdscategorieën (zie tabel 2, bijlage 2). Het aantal jongeren dat een delict pleegt, loopt op naar mate de leeftijd hoger wordt. De grootste groep jongeren is 16 jaar (N=21, 30,9%).

Wat betreft het soort delict waarvan de jongeren verdacht worden is er een klein verschil te zien in de verschillende leeftijdsgroepen (zie tabel 2, bijlage 2). Leerplichtzaken komen niet voor bij 13 -en 14 jarigen. Met name geweldsdelicten en vermogensdelicten zijn bij deze jonge groep participanten de reden waarvoor zij op zitting komen. De jongeren van 15 jaar komen voor verschillende delicten op zitting. Bij 16-jarigen gaat het met name om geweldsdelicten, maar ook leerplichtzaken en vermogensdelicten zijn aan de orde. De jongeren van 17 jaar komen voor zeer uiteenlopende delicten op zitting.

Als gekeken wordt naar schuldbekentenis (zie tabel 2, bijlage 2) tussen de leeftijdsgroepen komen geen verschillen naar voren. In alle leeftijdsgroepen komen jongeren voor die geen schuld bekennen. Schuldbekentenis blijkt echter wel samen te hangen met de wijze waarop jongeren gemotiveerd zijn. Jongeren die schuld bekennen zijn eerder intern gemotiveerd dan jongeren die schuld deels of geheel ontkennen. Als daarnaast gekeken wordt naar het accepteren van de transactie blijkt er een verschil te zijn in leeftijd. Meer dan

driekwart van de jongeren (N=11, 84,6%) die de transactie niet accepteren is 16 of 17 jaar. Slechts twee jongeren zijn 13 en 14 jaar. Hierbij speelt echter de rol van externen (ouders, broer en aanwezigen tijdens de zitting) in het weigeren van de transactie een rol. Het gaat bij deze jonge participanten niet om een eigen besluit om de transactie te weigeren, maar zij weigeren op advies van anderen (*casus*¹).

Bij de 16 –en 17 jarige jongeren weigeren zij de transactie op basis van de overtuiging dat zij onschuldig zijn. Zij worden hierin echter niet geleid door adviezen van anderen. Een kanttekening die hierbij geplaatst dient te worden is dat van de 13 jongeren die de transactie niet hebben geaccepteerd, er sprake was van een groepsdelict waarbij 6 jongeren betrokken waren. Wellicht heeft dit invloed op de keuze van de jongeren wat betreft de transactie en zijn zij al dan niet onbewust beïnvloed door elkaars keuze.

Wat betreft de motivatie om de transactie te accepteren zijn geen verschillen te zien tussen de leeftijden. In de categorieën van extrinsieke, intrinsieke, externe en interne motivatie zijn de leeftijden ongeveer evenredig verdeeld. Wel blijkt dat de jongeren die schuld bekennen meestal intern of extrinsiek gemotiveerd zijn.

Sekse

In dit onderzoek is ongeveer driekwart van de participanten jongen (N=49, 72,1%), een kwart is meisje (N=19, 27,9%). Wat betreft het soort delict dat zij hebben gepleegd zijn er verschillen te zien tussen jongens en meisjes. De delicten die over het algemeen het meeste voorkomen zijn geweldsdelicten (N=19, 27,9%) , vermogensdelicten (N=16, 23,5%) en leerplichtzaken (N=12, 17,6%). Jongens plegen in verhouding vaker een geweldsdelict dan meisjes. De delicten waar meisjes voornamelijk voor op zitting komen zijn vermogensdelicten en leerplichtzaken.

Als gekeken wordt naar het aantal ‘first offenders’ in het onderzoek is er geen beduidend verschil tussen jongens en meisjes. Zowel een kleine meerderheid van de jongens (N=27, 55,1% van de jongens) als een kleine meerderheid van de meisjes (N=12, 63,2% van de meisjes) pleegt voor het eerst een delict. Daarnaast zijn er geslachtsverschillen te zien in het accepteren van de transactie. Slechts twee meisjes (10,5% van de meisjes) accepteren de transactie niet, tegenover bijna een kwart van de jongens (N=11, 22,5% van de jongens).

¹ *Casus*: Jongen, 13 jaar, verdacht van vernielingsdelict, komt op zitting met zijn vader en broer. Vader is erg boos dat zijn zoon hier als verdachte zit, omdat hij volgens hem het slachtoffer is van mishandeling ipv de verdachte. Op het moment dat de parketsecretaris het transactievoorstel aanbiedt, zetten vader en broer de jongen onder lichte druk de transactie niet te accepteren. Uiteindelijk gaat de jongen niet akkoord met het voorstel. De jongen komt erg verlegen over en lijkt te bezwijken onder druk van zijn vader en broer. Wellicht had hij de transactie zonder hen wel geaccepteerd.

Ook wat betreft motivatie om de transactie al dan niet te accepteren blijken er in dit onderzoek verschillen tussen jongens en meisjes. Bijna driekwart van de meisjes (N=13, 68,4% van de meisjes) is intern gemotiveerd om de transactie aan te nemen en neemt daartoe een wilsbesluit. Zij geven toe fout te zijn geweest en vinden de straf terecht. Daarentegen is slechts een kwart van de jongens (N= 13, 26,5% van de jongens) intern gemotiveerd. Er blijkt dus een sekseverschil uit dit onderzoek.

In dit onderzoek valt op (zie tabel 3, bijlage 2) dat wanneer de factoren met elkaar gekoppeld worden er verschillen ontstaan. Zo blijken jongens die de transactie accepteren en verdacht worden van een vermogens- of geweldsdelict in verhouding vaker al eerder een delict te hebben gepleegd dan meisjes met ditzelfde profiel. In de wijze waarop de jongeren gemotiveerd zijn in combinatie met de keuze om de transactie te accepteren of te weigeren zijn ook verschillen te zien tussen de sekse, als daarnaast ook gekeken wordt naar het type delict. Meisjes komen bijna niet op zitting voor vernielingsdelicten en de categorie overige delicten. Meisjes die de transactie accepteren en op zitting komen voor leerplicht-, vermogens- of geweldsdelicten, zijn in tweederde van de gevallen ‘first offender’ en hebben een interne motivatie in de meerderheid van de zaken. Voor jongens geldt daarentegen dat zij juist voor vernielingsdelicten en de categorie overige delicten op zitting komen. Jongens die de transactie accepteren en op zitting komen voor leerplicht-, vermogens- of geweldsdelicten, zijn slechts in één derde van de gevallen ‘first offender’ en zijn daarnaast wanneer zij ‘first offender’ zijn eerder op een interne wijze gemotiveerd. De jongens die al eerder een delict hebben gepleegd maar de transactie wel accepteren zijn eerder extrinsiek gemotiveerd en geven bijvoorbeeld als belangrijkste reden om de transactie te accepteren dat zij zo minder straf krijgen dan bij de kinderrechter of de zaak snel afgehandeld willen hebben. Dit zou verband kunnen houden met het feit dat zij al eerder een delict hebben gepleegd. Algemeen gezien zijn de jongeren, ongeacht sekse, die de transactie accepteren met name intern of extrinsiek gemotiveerd, terwijl de jongeren die de transactie niet accepteren meestal intrinsiek gemotiveerd zijn.

Culturele achtergrond

In dit onderzoek heeft de helft van de jongeren de Nederlandse nationaliteit (N=34, 50%) en bestaat de andere helft van de jongeren uit diversen nationaliteiten, waaronder Marokkaans, Turks, Pools, Antilliaans en Surinaams. Wat betreft het soort delicten dat zij hebben gepleegd zijn verschillen te zien tussen de verschillende nationaliteiten. Nederlandse jongeren komen in dit onderzoek nooit op zitting voor een leerplichtzaak, terwijl dit delict voor bijna één vijfde

van de steekproef opging. In leerplichtzaken gaat het voornamelijk om jongeren met een niet-Nederlandse achtergrond (*casus*¹).

Met betrekking tot schuldbekentenis zijn er geen verschillen te zien. Dit zijn in de helft van de gevallen jongeren met een Nederlandse nationaliteit en in de helft van de gevallen uit jongeren met een niet-Nederlandse nationaliteit. Als gekeken wordt naar de verschillende nationaliteiten betreffende het weigeren van de transactie komen er geen beduidende verschillen naar voren in het aantal weigeraars. In het geval van de weigeraars gaat het om vier verschillende etniciteiten waarvan ongeveer een kwart van de respondenten de transactie weigert. Dit betreft een kwart van de jongeren met de Nederlandse nationaliteit (N=8, 23,5%), een kwart met de Marokkaanse nationaliteit (N=3, 33,3%), een kwart met de Turkse nationaliteit (N=1, 25%) en een kleine minderheid in de groep van overige nationaliteiten (N=1, 12,5%). Daarnaast blijken bepaalde nationaliteiten geen enkele keer de transactie te weigeren. Dit betreft de Surinaamse, Poolse, Antilliaanse en een grote groep van overige nationaliteiten jongeren.

Wat betreft de motivatie om de transactie te accepteren komen duidelijke verschillen naar voren. Jongeren met de Nederlandse nationaliteit blijken, ondanks dat zij de helft van de steekproef vertegenwoordigen, slechts in enkele gevallen een interne motivatie te hebben om de transactie te accepteren. Zij zijn met name extrinsiek, intrinsiek of extern gemotiveerd en lijken geen wilsbesluit te nemen om te veranderen. De andere nationaliteiten zijn verhoudingsgewijs juist vaker intern gemotiveerd. Het is echter niet toe te schrijven aan één bepaalde nationaliteit. Zowel Marokkaanse, Turkse, Surinaamse, Antilliaanse, Poolse en een groep overige nationaliteiten jongeren blijken intern gemotiveerd.

Opleidingsniveau

In dit onderzoek volgt het overgrote deel van de jongeren een VMBO (N=30, 44,1%) of MBO opleiding (N=19, 27,9%). Een klein deel van de jongeren volgt praktijkonderwijs (N=8, 11,8%) dat zowel op VMBO als MBO niveau gevolgd kan worden. Daarnaast zit een beduidende minderheid op HAVO of VWO (N=8, 11,8%) en gaan drie jongeren (4,4%) helemaal niet naar school. Wat betreft het soort delict dat de jongeren hebben gepleegd is geen verschil te zien in opleidingsniveau. Als gekeken wordt naar het aantal recidivisten (N=

¹ *Casus*: Jongen, 15 jaar, leerplichtzaak, niet-Nederlandse achtergrond. Komt op zitting met zijn moeder en lijkt de ernst van afwezigheid op school niet in te zien. Zowel de jongere als moeder begrijpt niet waarom aan leerplicht zo zwaar getild wordt in Nederland. Het is volgens hen de verantwoordelijkheid van ouders dat kinderen op school verschijnen. De strafrechtelijke sanctie vinden zij erg overdreven. Niet-Nederlanders lijken slechter op de hoogte van de Nederlandse rechten en plichten waaraan voldaan moet worden.

29, 42,6%) blijken al deze jongeren VMBO of MBO niveau te volgen. Een kanttekening die hierbij geplaatst moet worden is dat de jongeren met VMBO of MBO niveau tevens de grootste groep in de steekproef betreft. De kennis over het verschil tussen een TRIP-zitting en een zitting bij de kinderrechter kan niet gekoppeld worden aan opleidingsniveau, hierin zijn geen patronen te zien. De verschillende soorten motivatie waarop jongeren hun keuze voor de transactie baseren, vertonen geen relatie met het opleidingsniveau dat de jongeren volgen. Zo komen er in alle groepen van extrinsieke, intrinsieke, externe en interne motivatie, de verschillende opleidingsniveaus voor.

Als er echter naast opleidingsniveau gekeken wordt naar het toekomstperspectief dat de jongeren heeft, zijn er wel verschillen zichtbaar. Ongeveer een kwart van de jongeren (N=16, 27,1%) geeft aan geen toekomstperspectief te hebben. Dit zijn alleen jongeren met een VMBO of MBO niveau. Driekwart van de jongeren (N=43, 72,9%) geeft aan wel een toekomstperspectief te hebben, echter beweert de helft dat dit verder geen invloed heeft op de reden om de transactie te accepteren. Daarnaast is er wat betreft de motivatie om de transactie te accepteren en het toekomstperspectief van de jongeren een verband te zien. Jongeren die extrinsiek gemotiveerd zijn hebben minder vaak een toekomstperspectief of geven aan, wanneer zij wel een toekomstperspectief hebben, dat dit geen invloed heeft op hun keuze. Daarentegen hebben jongeren die intern gemotiveerd zijn vaker een helder toekomstperspectief met betrekking tot plannen voor een baan of opleiding, dat volgens hen tevens invloed heeft op de keuze om de transactie te accepteren.

Wat opvalt (zie tabel 4, bijlage 2) is, wanneer je bepaalde factoren met elkaar koppelt, er profielen ontstaan. Zo blijkt toekomstperspectief samen te hangen met leeftijd en zegt deze combinatie daarnaast iets over de wijze waarop jongeren gemotiveerd zijn de transactie te accepteren. Ongeacht etniciteit blijken jongeren naar mate zij ouder worden een duidelijker toekomstperspectief te hebben waarbij zij vaak een interne of extrinsieke motivatie hebben. Dit kan verklaard worden doordat beide motivatievormen de minste consequenties voor de toekomst met zich meebrengen, waardoor de transactie het toekomstperspectief zo min mogelijk in de weg zal staan. Jongeren kunnen naar mate zij ouder worden ook een betere inschatting maken van de gevolgen van de beslissing die zij nemen.

Profielen

Aan de hand van de resultaten uit dit onderzoek kunnen specifieke profielen onderscheiden worden, rekening houdend met leeftijd, sekse, culturele achtergrond en opleidingsniveau, welke in relatie staan met motivatie. Het profiel dat volgens dit onderzoek, de grootste kans

op een interne motivatie weergeeft is; een meisje van een willekeurige leeftijd, met een niet-Nederlandse culturele achtergrond en een helder toekomstperspectief. Hier blijkt dat de wijze waarop jongeren gemotiveerd zijn met name vorm krijgt door de consequenties die er aan hun besluit op de TRIP-zitting hangen. Hierbij denken sommige jongeren na over consequenties voor hun studie of werk, met betrekking tot een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) die zij aan moeten vragen. Hierin is tevens de informatieverstrekking van de advocaat erg belangrijk, zodat jongeren weten wat de consequenties zijn. Daarnaast komt de wijze waarop zij gemotiveerd zijn tot stand door een bepaald soort rechtvaardigheid waar de jongeren naar op zoek zijn. Dit kan zowel betekenen dat jongeren intern gemotiveerd zijn omdat zij hun fout inzien en straf terecht vinden als jongeren die geloven in hun onschuld of geringe aandeel in de zaak waardoor zij hun zaak opnieuw door de kinderrechter willen laten beoordelen. Ook hierbij speelt de afweging met betrekking tot hun toekomstperspectief een grote rol. De rode lijn die te ontdekken is in de beslissing die zij nemen over de transactie, heeft in veel gevallen te maken met de voor –en nadelen die zij ervan in de toekomst zullen ervaren. Hierop is vaak hun motivatie gebaseerd. Hierdoor is ook het profiel van de jongeren die op extrinsieke wijze gemotiveerd zijn om de transactie te accepteren interessant. Het beslissen aan de hand van een egocentrische reden ‘dan krijg ik minder straf dan bij de kinderrechter’ kan mogelijk ook gevormd zijn door het toekomstperspectief dat de jongeren voor ogen hebben. Dit wil echter niet zeggen dat zij hierdoor niet gemotiveerd zijn om de transactie met succes te volbrengen en een hogere kans lopen om te recidiveren. De jongeren die aan de hand van een intrinsieke motivatie een beslissing nemen over het transactievoorstel en zeggen onschuldig te zijn, vormen een derde categorie van profielen waarin enige nuancering moet worden aangebracht. Sommige jongeren die zeggen onschuldig te zijn, worden uiteindelijk bij de kinderrechter ook vrijgesproken. Deze groep jongeren met een intrinsieke motivatie, waarbij een directe positieve beloning een rol speelt in de beslissing, heeft niet per definitie een verhoogd risico op recidive. Tot slot de jongeren die extern gemotiveerd zijn en beïnvloed worden door hun omgeving, kunnen ongeacht de beïnvloeding alsnog zelf gemotiveerd zijn om in de toekomst niet meer in de fout te gaan. Ook de recidivekans bij jongeren met een externe motivatie verdient enige nuancering, omdat bijvoorbeeld het opvolgen van het advies van de advocaat niet direct iets hoeft te zeggen over de motivatie en mening die de jongere zelf heeft over het plegen van delicten in de toekomst.

Op de profielen dient echter alsnog een duidelijke kanttekening geplaatst worden. De resultaten uit dit onderzoek kunnen niet zomaar gegeneraliseerd worden naar alle jongeren die

op zitting komen, omdat er sprake is van een aantal beperkingen waar rekening mee gehouden dient te worden. Deze beperkingen zullen worden besproken in de discussie.

De transactie als passende afdoening

In dit onderzoek blijkt dat jongeren die schuld bekennen over het algemeen coöperatief zijn in het politieverhoor en spijt hebben van het plegen van het delict. Sommigen tonen ook emoties en zien de ernst van het delict in. Wat opvalt is dat de groep jongeren die schuld bekennen, maar daarnaast slecht meewerken bij de politie en een straf onterecht vinden, vaak al eerder een delict hebben gepleegd. Schuldontkenners werken over het algemeen goed mee bij de politie, maar tonen minder emotie en hebben vaak geen spijt van het delict. Zij leggen eerder de schuld buiten zichzelf of nemen een slachtofferrol aan. Ook beseffen zij niet altijd de ernst van het feit waarvan zij verdacht worden. Wat betreft het soort delict in relatie tot het bekennen van schuld zijn verschillen te zien in dit onderzoek. Bij delicten waar meerdere personen betrokken zijn, zoals geweldsdelicten, bedreiging en verzet, ontkennen jongeren in tweederde (N=16, 66,7%) van de gevallen schuldig of deels schuldig te zijn. In deze zaken leggen zij eerder de schuld bij de medeverdachte of in ieder geval buiten zichzelf. Bij delicten die alleen betrekking hebben op de jongeren zelf, zoals vernieling, leerplicht en vermogensdelicten ontkent slechts één derde (N=12, 34,3%) van de jongeren schuldig te zijn.

Als gekeken wordt naar sekseverschillen in de houding bij de politie, blijken er geen beduidende verschillen tussen jongens en meisjes. Zowel jongens (N=13, 26,5%) als meisjes (N=5, 26,3%) blijken in ongeveer een kwart van de gevallen coöperatief te zijn, spijt te betuigen en emoties te tonen. Met betrekking tot leeftijd zijn er ook geen verschillen te zien in de houding bij de politie tijdens het verhoor.

De motivatie die jongeren hebben om de transactie te accepteren staat ook gedeeltelijk in relatie met de houding van jongeren bij de politie. Jongeren die intern gemotiveerd zijn om het transactievoorstel te accepteren, blijken vaak coöperatief tijdens het politieverhoor. Zij zien de ernst van het feit in en hebben spijt. Daarnaast nemen zij een wilsbesluit om te veranderen. Daarentegen zijn jongeren die extrinsiek of intrinsiek gemotiveerd zijn vaak wel coöperatief tijdens het verhoor, maar tonen geen emotie of betuigen spijt van het delict. Ook leggen zij vaker de schuld buiten zichzelf en vinden straf daarnaast onterecht. Wat echter opvalt is dat jongeren over het algemeen, zowel extrinsiek, intrinsiek, extern als intern gemotiveerd, vaak (N=32, 47,1%) niet bij de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) aanwezig zijn. Het feit dat zij bij de politie coöperatief zijn geweest is geen voorspeller voor de aanwezigheid bij de RvdK. Wat hiervan de oorzaak is blijft onbekend in dit onderzoek.

Mogelijk kan dit verklaard worden dat de jongeren de reden van hun uitnodiging bij de RvdK niet begrepen. Uit het interview blijkt dat jongeren aangeven dat zij immers toch al hun verhaal hebben gedaan bij de politie.

Naast de houding van jongeren wordt gekeken naar de aanwezigheid en houding van ouders bij de politie en bij de RvdK. Ouders blijken bij de politie in ongeveer de helft van de zaken (N=35, 51,5%) met tenminste één persoon aanwezig te zijn. Bij de RvdK is de aanwezigheid van ouders ongeveer hetzelfde (N=38, 55,9%). Een kwart (N=17, 25%) van de ouders komt zowel niet bij de politie als bij de RvdK. Hierbij is een verband te zien tussen de aanwezigheid van de jongeren bij de RvdK en de aanwezigheid van ouders. Als ouders aanwezig zijn bij de RvdK, is de jongere dat ook en vice versa. Er is echter geen relatie te zien tussen de houding van de jongeren en de houding van de ouders, deze was per zaak verschillend. Ouders zijn over het algemeen coöperatief wanneer zij wel aanwezig zijn.

Tot slot blijkt dat de voorgaande indicatoren niet per definitie een voorspeller zijn voor de slagingskans van de transactie. Uit dit onderzoek is gebleken dat na het mislukken van het transactievoorstel, slechts tien à elf jongeren per jaar worden teruggemeld. Dit betekent dat ondanks hun houding bij de politie of de RvdK of schuldbekentenis, er maar een erg kleine groep de transactie en de gestelde voorwaarden niet naar behoren volbrengt.

Conclusie en discussie

In dit onderzoek is gekeken naar de motivatie van minderjarige jongeren voor het accepteren van een transactievoorstel en de transactie als passende afdoening, aan de hand van observaties, dossieranalyses en interviews. Verschillen in motivatie, delict, schuldbekentenis en acceptatie van de transactie zijn onderzocht voor de factoren leeftijd, sekse, culturele achtergrond en opleidingsniveau.

Ten eerste is gekeken op welke wijze jongeren gemotiveerd zijn om de transactie te accepteren of te weigeren. Er blijkt dat minder dan de helft van de jongeren intern gemotiveerd is. Op basis van de literatuur werd verwacht dat de kans op recidive bij jongeren die intern gemotiveerd zijn het kleinste zou zijn, omdat zij een wilsbesluit nemen om te veranderen (Menger & Krechtig, 2008). Meer dan de helft van de steekproef is echter op een andere wijze gemotiveerd en laat zich beïnvloeden door anderen of gaat voor directe positieve beloning. Deze jongeren nemen geen wilsbesluit om te veranderen, waardoor de kans op recidive aanwezig blijft. Naar de verwachting van dit onderzoek is de maatschappij het meest gebaat bij jongeren met een interne motivatie om jeugdcriminaliteit te beperken. Slechts een

minderheid van de jongeren in het onderzoek voldoet aan deze verwachting, waardoor de kans op recidive onder jongeren hoog blijft.

Vervolgens is onderzocht voor welke factoren er verschillen worden gevonden wat betreft soort delict, schuldbekentenis, acceptatie van de transactie en motivatie. Voor de factor leeftijd blijkt een klein verschil in het soort delict. Zo komen de jongste participanten nooit voor leerplichtzaken. Met betrekking tot schuldbekentenis blijken er in alle leeftijds categorieën jongeren te zijn die geen schuld bekennen. Wat betreft het accepteren van de transactie blijkt leeftijd van invloed te zijn. Naarmate de jongeren ouder worden, weigeren zij eerder de transactie. Dit is niet in overeenstemming met de verwachting dat oudere jongeren (16 en 17 jaar) een grotere criminele verantwoordelijkheid hebben en een nauwkeuriger afweging maken van het bewijs dat er tegen hen is (Fried & Reppucci, 2001). Omdat het bij een transactievoorstel gaat om minder ernstige delicten, waarbij criminele verantwoordelijkheid een minder grote rol speelt, is het aannemelijk dat leeftijd geen bepalende factor is. Dit zou een mogelijke verklaring kunnen zijn voor het feit dat er geen leeftijdsverschil gevonden is met betrekking tot schuldbekentenis op TRIP-zittingen. Bij de kinderrechter wordt een nauwkeurigere afweging gemaakt, omdat daar ten minste twee bewijsstukken aan moeten tonen dat de jongeren strafbaar is. Bij onvoldoende bewijs, dient de kinderrechter de jongere vrij te spreken. Bij TRIP-zittingen daarentegen maakt de parketsecretaris louter een afweging of de jongere schuldig wordt bevonden en zijn er geen aanvullende eisen opgesteld. Mogelijkerwijs wordt de jongere daarom bij de kinderrechter gedwongen om meer criminele verantwoordelijkheid te nemen voor zijn daden en het aangeleverde bewijsmateriaal. Dit zou kunnen verklaren waarom jongeren bij een transactievoorstel geen leeftijdsverschil in strafrechtelijke verantwoordelijkheid laten zien, omdat zij geen afweging hoeven te maken wat betreft de hoeveelheid bewijs dat er tegen hen is. Ook blijkt er voor de factor leeftijd geen verschil in de wijze waarop de jongeren gemotiveerd zijn. In de categorieën extrinsieke, intrinsieke, externe en interne motivatie zijn de leeftijden ongeveer evenredig verdeeld. Leeftijd is dus geen factor die kan worden gebruikt om de kans op recidive te voorspellen, aan de hand van de wijze waarop de jongeren gemotiveerd zijn.

Met betrekking tot de factor sekse werd verwacht op basis van het onderzoek van Gordon Rouse en Austin (2002), dat meisjes meer geneigd zijn om aangeleerde hulpeloosheid te laten zien en geen verantwoordelijkheid nemen voor hun fouten. Daarentegen zouden zij door hun interne 'locus of control' wel eerder intrinsiek gemotiveerd zijn. Het blijkt dat er sekseverschillen zijn wat betreft het soort delict, de keuze van de transactie en de wijze

waarop jongens en meisjes gemotiveerd zijn. Jongens plegen in verhouding vaker een geweldsdelict dan meisjes. De delicten waar meisjes voornamelijk voor op zitting komen zijn vermogensdelicten en leerplichtzaken. Daarnaast accepteren jongens de transactie vaker niet in vergelijking met meisjes. Dit kan mogelijk verklaard worden door het soort delict. Mogelijkerwijs is het minder waarschijnlijk dat bij leerplichtzaken de jongeren de transactie niet accepteert, omdat hier vaker geen discussie bestaat over schuld aan het feit. Meisjes komen vaker op zitting voor leerplichtzaken, waardoor hun kleinere aandeel in het weigeren van de transactie verklaard zou kunnen worden. Wat betreft de wijze waarop zij gemotiveerd zijn blijkt dat meisjes veel vaker intern gemotiveerd zijn dan jongens. Dit is in overeenstemming met de verwachting dat meisjes een meer interne 'locus of control' hebben. Als kanttekening moet gemaakt worden, met betrekking tot de verwachting dat meisjes daarnaast geen verantwoordelijkheid nemen voor hun fouten, dat dit mogelijk verklaard zou kunnen worden door sociale wenselijkheid. Het kan zijn dat meisjes een interne motivatie lijken te hebben en verantwoordelijkheid nemen, echter hoeft dit niet per definitie naar waarheid te zijn. Hierbij speelt mogelijk sociale wenselijkheid een grote rol.

In dit onderzoek blijkt dat er, als gekeken wordt naar de factor culturele achtergrond, verschillen bestaan tussen de verschillende etnische groepen. Als gekeken wordt naar de Nederlandse jongeren als individualistische groep en de overige jongeren als collectivistische groep, wordt gevonden dat jongeren uit individualistische culturen minder vaak intern gemotiveerd dan jongeren uit collectivistische culturen. Dit is niet geheel in overeenstemming met de verwachting op basis van het literatuuronderzoek (Wojciszke, 1997). Daarin werd verwacht dat jongeren uit individualistische culturen hun keuze eerder baseren op basis van ambities voor de toekomst waardoor zij eerder intern gemotiveerd zouden zijn. Collectivistische culturen houden eerder rekening met een groep bij het nemen van een beslissing. Een mogelijke verklaring voor het feit dat jongeren uit collectivistische culturen eerder intern gemotiveerd zijn dan jongeren uit individualistische culturen, kan zijn dat niet-westerse jongeren uit schuld en schaamte voor hun groep, eerder een wilsbesluit nemen om niet nog een keer in deze situatie te belanden. In dit onderzoek blijkt echter dat het moeilijk is om een onderscheid te maken tussen individualistische en collectivistische culturen, aangezien bijvoorbeeld Marokkaanse en Turkse jongeren inmiddels als tweede generatie in Nederland verblijven waardoor er misschien niet meer gesproken kan worden van een zuivere collectivistische cultuur. Hierdoor kan in dit onderzoek alleen maar gesproken worden van Nederlandse jongeren tegenover niet-Nederlandse jongeren. Nederlandse jongeren blijken uit dit onderzoek minder vaak intern gemotiveerd dan niet-Nederlandse jongeren. Dat dit niet in

overeenstemming met de verwachting is op basis van het literatuuronderzoek (Wojciszke, 1997), heeft wellicht een andere oorzaak. Het zou mogelijkwijs verklaard kunnen worden dat de niet-Nederlandse groep jongeren uit verschillende etniciteiten bestaat, die niet allemaal tot collectivistische culturen gerekend kunnen worden. Hierdoor kan het onderscheid, zoals opgesteld in de verwachting, niet gemaakt worden, omdat we hier te maken hebben met een aparte groep die misschien zowel individualistische als collectivistische eigenschappen in hun cultuur hebben opgenomen.

Op basis van het literatuuronderzoek (Greene & DeBacker, 2004) werd verwacht dat opleidingsniveau en toekomstperspectief in relatie zouden staan met de wijze waarop de jongeren gemotiveerd zijn. Wat betreft deze factor is echter geen gerichte verwachting opgesteld omdat uit de literatuur niet duidelijk naar voren kwam welke richting deze relatie zou hebben. Het grootste deel van de participanten blijkt een VMBO of MBO opleiding te volgen. Er is geen verband tussen de wijze waarin de jongeren gemotiveerd zijn en de opleiding die zij volgen. Uit dit onderzoek blijkt echter wel een verband tussen de wijze waarop de jongeren gemotiveerd zijn en het toekomstperspectief dat zij hebben. Jongeren die intern gemotiveerd zijn hebben vaker een helder toekomstperspectief, dat tevens invloed heeft op de keuze om de transactie te accepteren. Geconcludeerd kan worden dat jongeren in het beslissen over het transactievoorstel geleid worden door het toekomstperspectief dat zij hebben, ongeacht opleidingsniveau. Hierin maken zij een afweging van de voor –en nadelen van het accepteren van de transactie. Het besluit dat zij nemen met betrekking tot het transactievoorstel is vaak gebaseerd op een keuze die het minst belemmerend is voor hun toekomstperspectief.

Het profiel dat volgens dit onderzoek, de grootste kans op een interne motivatie weergeeft is; een meisje van een willekeurige leeftijd, met een niet-Nederlandse culturele achtergrond en een helder toekomstperspectief. Hier blijkt dat de wijze waarop jongeren gemotiveerd zijn met name vorm krijgt door de consequenties die er aan hun besluit op de TRIP-zitting hangen. Een kanttekening die hierbij meegenomen moet worden is dat de jongeren die op andere wijze gemotiveerd zijn niet per definitie een grotere kans lopen op recidive, zoals in de resultaten is beschreven.

Tenslotte is gekeken naar het transactievoorstel als passende afdoening door middel van indicatoren in het voortraject. Verwacht werd dat de houding van jongeren tijdens het politieverhoor, schuldbekentenis en de aanwezigheid en houding van ouders invloed hebben op de transactie. Uit het onderzoek blijkt dat jongeren over het algemeen coöperatief zijn tijdens het politieverhoor. Er blijkt wel een verschil tussen schuldbekenners en

schuldontkenners, in de mate waarin jongeren emoties tonen en spijt betuigen voor het delict waarvan zij verdacht worden en daarnaast de mate waarin zij de schuld bij zichzelf leggen. Schuldbekenners tonen eerder emoties en betuigen spijt, terwijl schuldontkenners eerder de schuld buiten zichzelf leggen. Daarnaast zijn schuldbekenners ook eerder intern gemotiveerd bij het accepteren van de transactie dan schuldontkenners. Met betrekking tot de aanwezigheid en de meewerking van ouders blijkt een verband tussen de aanwezigheid van jongeren en de aanwezigheid van ouders bij de RvdK. Het feit dat jongeren bij de politie coöperatief zijn is echter geen voorspeller voor hun aanwezigheid bij de RvdK. Wat hiervan de oorzaak is blijft onbekend in dit onderzoek. Over het algemeen waren ouders coöperatief in het meewerken bij zowel de politie als de RvdK. Geconcludeerd kan worden dat schuldbekentenis als indicator aangeduid kan worden voor de houding van jongeren bij de politie en de RvdK. De houding van ouders lijkt geen indicator te zijn niet voorspellen of de transactie een passende afdoening is.

Voor de factor schuldbekentenis moet echter wel een duidelijke kanttekening geplaatst worden bij de het feit dat blijkt uit het onderzoek dat de jongeren die de transactie niet accepteren en zeggen onschuldig te zijn, in een, tot nu toe bekend, groot deel van de zaken vrijgesproken wordt bij de kinderrechter. Dit kan betekenen dat het ontkennen van schuld niet altijd kan worden bestempeld als het niet coöperatief zijn van jongeren, maar een bevestiging kan zijn van de terechte vrijspraak omdat jongeren inderdaad niet schuldig zijn aan het delict.

De relatie tussen motivatie van minderjarige jongeren en het transactievoorstel van de Officier van Justitie is nog weinig onderzocht. Hierdoor is er vervolgonderzoek nodig dat zich uitgebreider moet richten op deze relatie, waardoor de aard van deze relatie beter geanalyseerd kan worden. Dit kan van belang zijn voor de praktijk om de overgangsregeling van de transactie naar de Wet OM-afdoening goed te laten verlopen. Dit onderzoek biedt een handvat in welke gevallen de transactie de grootste kans van slagen heeft en in welke gevallen de transactie niet de juiste afdoening lijkt. Een beperking van dit onderzoek is de sociale wenselijkheid. Hierdoor kan het beeld dat geschetst is door de jongeren gekleurd zijn en niet op waarheid gebaseerd. Zo zijn de profielen die geschetst worden wellicht niet volledig betrouwbaar. Voor zowel jongeren met een interne, intrinsieke, externe als extrinsieke motivatie lijkt een mogelijke verklaring te kunnen worden gegeven, die de kans op recidive doet afnemen. Een tweede beperking van dit onderzoek is dat het mogelijk is dat ook andere variabelen, welke niet in dit onderzoek zijn meegenomen, van invloed zijn. Omdat er weinig onderzoek naar dit onderwerp is gedaan, is meer onderzoek noodzakelijk. Daarnaast gaat het om een onderzoek waarbij gebruik is gemaakt van kwalitatieve data. De verschillen die

worden gevonden lopen uiteen van kleine tot grote verschillen. Er is echter nooit sprake van een significant verschil, omdat geen gebruik is gemaakt van een statistische analyse. Hierdoor moet de rol van de onderzoeker, als gedeeltelijk beïnvloedende factor, niet vergeten worden. Tevens is er sprake van een selecte steekproef, welke van invloed kan zijn op de gevonden verschillen. Als laatste blijkt het aantal terugmeldingen na een mislukte taakstraf veel kleiner dan dat de heer Teeven in zijn brief aan de Tweede Kamer stelt. Hierdoor lijkt het transactievoorstel in veel gevallen een passende afdoening en lijkt de haalbaarheid van de transactie daarnaast groot. Kortom, vervolgonderzoek is noodzakelijk om een nauwkeuriger beeld te kunnen schetsen van het gedrag van de jongeren in relatie tot het jeugdstrafrecht.

Aanbevelingen

Naar aanleiding van dit onderzoek zijn een aantal zaken met betrekking tot het transactievoorstel gebleken. Dit heeft met name betrekking op het begrip en de helderheid over de gang van zaken van het transactievoorstel voor jongeren en hun ouders. Daarnaast zijn door middel van de factoren leeftijd, sekse, culturele achtergrond en opleidingsniveau bepaalde profielen te onderscheiden die mogelijk iets zeggen over de transactie als passende afdoening. Hieronder zullen wat aanbevelingen volgen die aan de hand van de resultaten uit dit onderzoek zijn opgesteld.

In dit onderzoek is allereerst gebleken dat zowel jongeren als ouders vaak niet goed op de hoogte zijn van de procedure waarvoor zij zijn uitgenodigd op de rechtbank. Zij weten bijvoorbeeld niet wat hun mogelijkheden zijn en hoe de zitting zal verlopen. Hierdoor wordt aan het Arrondissementsparket 's Gravenhage aanbevolen dat er opnieuw gekeken moet worden naar de informatieverstrekking aan jongeren en ouders. Op dit moment is er in de uitnodigingsbrief van het Openbaar Ministerie een alinea opgenomen waarin globaal uitleg wordt gegeven over de procedure van een TRIP-zitting. Uit dit onderzoek blijkt dit niet voldoende of toereikend te zijn voor zowel ouders als jongeren, aangezien zij na afloop aangeven veel dingen nog niet te weten. Gedacht kan worden aan een nieuw soort informatieverstrekking door middel van bijvoorbeeld een bijgevoegde folder, een verwijzing naar de website of een korte mondelinge uitleg voorafgaand aan de zitting door de parketsecretaris. Ook de advocaat zou betrokken kunnen worden bij het verbeteren van het begrip bij ouders en jongeren. Hoewel verondersteld wordt dat de advocaat, indien deze toegewezen is aan de jongere, het proces en de mogelijkheden uitlegt, blijkt dit achteraf niet per definitie te zorgen voor meer begrip van de procedure van het transactievoorstel bij de jongeren. Ook de wijze waarop de jongeren gemotiveerd zijn kan gekoppeld worden aan de

informatieverstrekking. Als jongeren beter op de hoogte zijn van de procedure en de gang van zaken van het transactievoorstel, kunnen zij ook een betere afweging maken van de voorwaarden die het transactievoorstel schept. De motivatie die jongeren uiteindelijk hebben om de transactie al dan niet te accepteren is deels beïnvloed door de kennis die zij hebben. Kennisbevordering zou kunnen zorgen voor een meer interne motivatie.

Uit dit onderzoek blijken tevens bepaalde achtergrondvariabelen invloed te hebben op de keuze om het transactievoorstel te accepteren. Het begrip van de jongeren hangt samen met de wijze waarop zij gemotiveerd zijn om de transactie al dan niet te accepteren. Dit onderzoek kan als handvat dienen bij welke jongeren met specifieke profielen, rekening houdend met leeftijd, sekse, culturele achtergrond en opleidingsniveau, een andere aanpak in noodzakelijk is, voor een vermindering van de recidivekans.

Daarnaast kan gedacht worden aan een standaard protocol voor de parketsecretarissen wat betreft het vormgeven van de zitting. Uit onderzoek is gebleken dat jongeren baat hebben bij een duidelijke structuur. Door vooraf aan de jongeren de structuur van de zitting duidelijk uit te leggen, zijn de jongeren in staat beter de informatie die hen verteld wordt op te nemen. Uiteindelijk zou dit van invloed kunnen zijn op hun keuze om de transactie te accepteren. Hierbij moet echter de kanttekening geplaatst worden dat dit waarschijnlijk niet voor alle jongeren hetzelfde resultaat op zal leveren. Mogelijk is intelligentie en psychische belastbaarheid hierop van invloed. Door middel van een protocol wordt voor de jongeren echter wel de situatie zo optimaal mogelijk gemaakt, waardoor externe 'belemmerende' factoren zo min mogelijk van invloed zullen zijn.

Tot slot blijkt er een duidelijk verschil in de houding bij de politie en afdoening van de zaak bij de jongeren die schuld bekennen en ontkennen. Schuldontkenners zijn minder coöperatief en weigeren de transactie eerder op de TRIP-zitting. Mogelijk geniet voor deze jongeren een andere afdoening de voorkeur. De nieuwe wet OM-afdoening kan misschien in deze zaken een meer gepaste afdoening zijn, om de doorlooptijden te verkorten. Dit omdat in dit onderzoek is gebleken dat jongeren die bij de politie schuld ontkennen, eerder de transactie niet accepteren, dus gedagvaard worden voor de kinderrechter. Dit levert een vertraging van het strafproces op. Als de jongeren bij de OM-afdoening geen voorstel aangeboden krijgen, maar een strafoplegging zorgt dit voor een verkorting van de doorlooptijd omdat zo eerder de zaak afgerond wordt. Hierbij moet echter een grote kanttekening geplaatst worden. Er kan namelijk niet per definitie gesteld worden, dat schuldontkenners uit opstandigheid de transactie niet accepteren. Mogelijkerwijs zijn zij daadwerkelijk onschuldig, waardoor zij hun zaak opnieuw door de kinderrechter willen laten

beoordelen. Als in deze zaken voor de OM-afdoening gekozen zou worden, krijgen de jongeren niet meer de kans hun onschuld te bewijzen. Hierdoor zal wellicht het vertrouwen van jongeren in het Nederlandse rechtssysteem geschaad worden, waardoor de kans op recidive verhoogd zou kunnen worden onder deze groep jongeren. Samenvattend: een heldere informatieverstrekking en een standaard protocol voor het verloop van de zitting vergroten de kennis en het begrip bij jongeren, waardoor zij een betere afweging kunnen maken van het transactievoorstel. Hierdoor zou de recidivekans kunnen dalen.

Referenties

- Baarda, B. (2009). *Dit is onderzoek! Handleiding voor kwantitatief en kwalitatief onderzoek*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers bv.
- Bartels, J. (2007). *Jeugdstrafrecht*, Deventer: Kluwer
- Bruinsma, G.J.N. (1991). Dark number. *Tijdschrift voor Criminologie*, 4, 380-384
- Corstens, G.J.M. (2008). *Het Nederlands strafprocesrecht*, Deventer: Kluwer
- Fried, C.S., & Reppucci, N.D. (2001). Criminal decision making: The development of adolescent judgment, criminal responsibility and culpability. *Law and Human Behavior*, 25, 45-61.
- Fumagalli, M., Ferrucci, R., Mameli, F., Marceglia, S., Mrakic-Spota, S. Zago, S. Lucciari, C., Consonni, D., Nordio, F., Pravettoni, G., Cappa, S., & Priori, A. (2010). Gender-related differences in moral judgments. *Cognitive Processing*, 11, 219-226.
- Gordon Rouse, K.A., & Austin, J.T. (2002). The relationship of gender and academic performance to motivation: within-ethnic-group variations. *The Urban Review*, 34, 293-316.
- Greene, B.A., & DeBacker T.K. (2004). Gender and orientations toward the future: Links to motivation. *Educational Psychology Review*, 16, 91-120.
- Huiberts, A., Meeus, W., Oosterwegel, A., & Vollebergh, W. (2002). Etnische verschillen in verbondenheid met ouders en gedragsautonomie. *Pedagogiek*, 22, 233-249.
- Jonge, D. de & Linden, A.P. van der (2007). *Jeugd & Strafrecht. Een leer- en praktijkboek over het (internationale) jeugdstrafrecht en jeugdstrafprocesrecht*. Deventer: Kluwer.
- Kambam, P., & Thompson, C. (2009). The development of decision-making capacities in children and adolescents: Psychological and neurological perspectives and their implications for juvenile defendants. *Behavioral Science and the Law*, 27, 173-190.

- Laan, A.M. van der, Blom, M., Tollenaar, N., & Kea, R. (2009). Trends in de geregistreerde jeugdcriminaliteit onder 12- tot en met 24-jarigen in de periode 1996-2007. *Cahier Monitor Jeugdcriminaliteit, 1-52*.
- Landsheer, H., 't Hart, H., de Goede, M., & van Dijk, J. (2003). *Praktijkgestuurd onderzoek. Methoden van praktijkonderzoek*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers bv.
- Linden, A.P. van der, Siethoff, F.G.A. ten, & Zeijlstra-Rijpstra, A.E.I.J. (2009). *Jeugd en recht*. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum
- Menger, A., & Krechtig, L. (2008). Motiveren in het kader van de jeugdreclassering. Uit: Weijers, I. (2008). *Justitiële interventies voor jeugdige daders en risicjongeren*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers
- Mullis, R.L., Cornille, T.A. Mullis, A.K., & Huber, J. (2004). Female juvenile offending: A review of characteristics and contexts. *Journal of Child and Family Studies, 13*, 205-218.
- Rettinger, L.J., & Andrews, D.A. (2010). General risk and need, gender specificity, and the recidivism of female offenders. *Criminal Justice and Behavior, 37*, 29-46.
- Stam, G.J., Brugman, D., Dekovic, M., Rosmalen, L. van, Laan, P. van der, & Gibbs, J.C. (2006). The moral judgment of juvenile delinquents: A meta-analysis. *Journal of Abnormal Child Psychology, 34*, 697-713.
- Steinberg, L., & Scott, E. (2003). Less guilty by reason of adolescence: Developmental immaturity diminished responsibility and the juvenile death penalty. *American Psychologist, 58*, 1009-1018.
- Waal, A. van der (2009). De rol van ouders tijdens het onderhoud ten parkette. *Universiteit Utrecht* (Ongepubliceerde Masterthesis).
- Weijers, I., & Eliaerts, C. (2008). Jeugdcriminaliteit: wetenschappers over een brandend vraagstuk. Uit: Weijers, I., & Eliaerts, C. (2008). *Jeugdcriminologie: Achtergronden van jeugdcriminaliteit*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers
- Weijers, I., & Imkamp, F.M.J.A. (2008). *Jeugdstrafrecht: In internationaal perspectief*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers
- Weijers, I., & Kampijon, M. I. (2008). De jeugdstrafrechtketen. Uit: Weijers, I. (2008) *Justitiële interventies voor jeugdige daders en risicjongeren*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers
- Weijers, I., & Krabbendam, A. (2008). Ontwikkelingspaden van ernstig criminele meisjes. Uit: Weijers, I., & Eliaerts, C. (2008). *Jeugdcriminologie: Achtergronden van jeugdcriminaliteit*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers

Wojciszke, B. (1997). Parallels between competence- versus morality-related traits and individualistic versus collectivistic values. *European Journal of Social Psychology*, 27, 245-256.

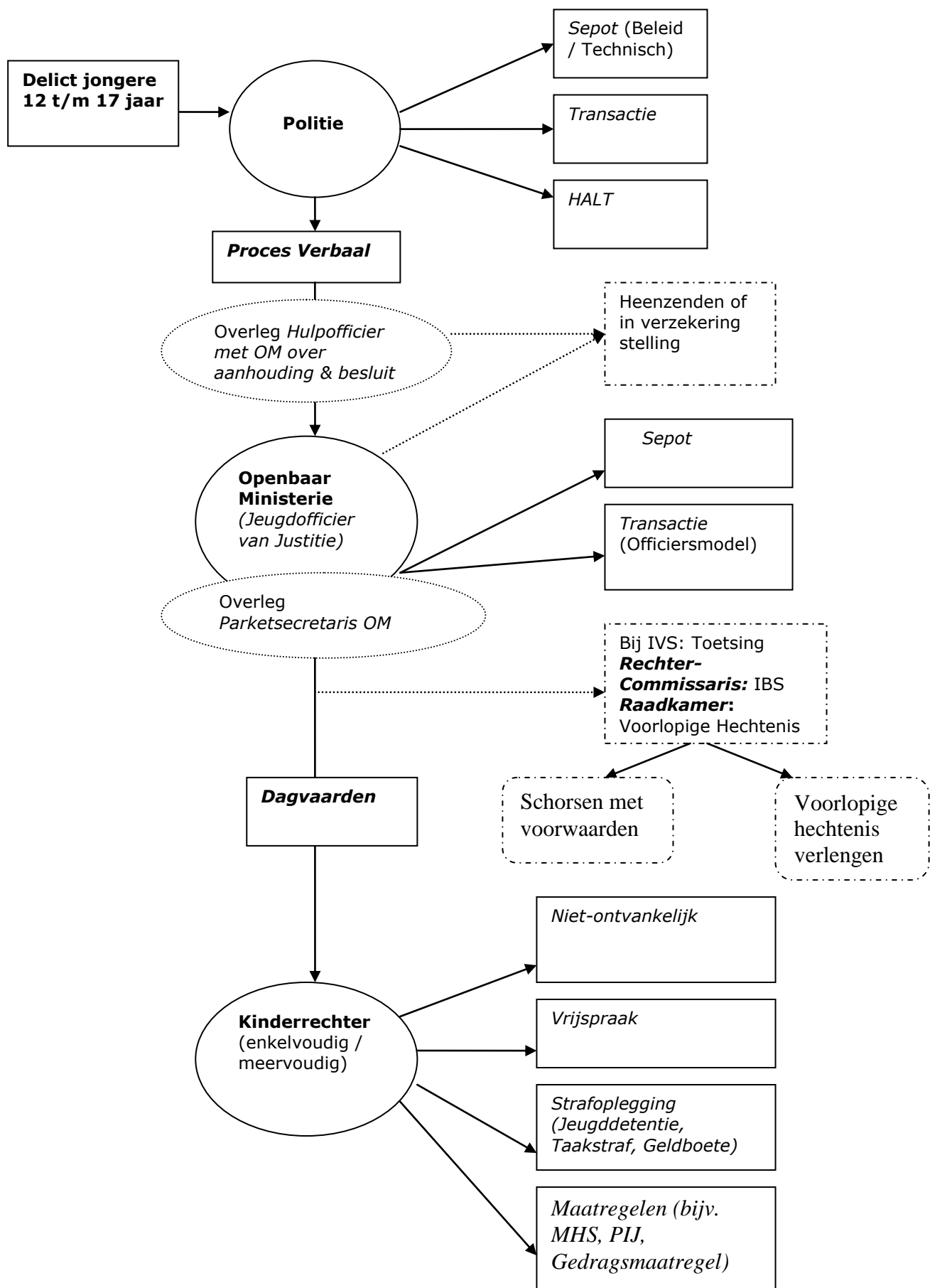
Zaane, F. van (2010). De rol van de advocaat tijdens het onderhoud ten parkette. *Universiteit Utrecht* (Ongepubliceerde Masterthesis).

Summary

The public interest in juvenile delinquency over the past few years has strongly increased. Recently there was published a letter by mister Teeven, the State Secretary of Security and Justice, in which he suggests an extension of sanctions for youth. Because of the importance to look besides the criminal facts, to the behavior of youth, that may cause or partially explain the offense, this research draws specific attention towards the behavior of minors, in the age of 12 to 17, in the juvenile justice system. In order to decrease the amount of youth criminality, minors need to be internally motivated in the choice of a transaction that is offered by the court. Moreover, they need to make volition in order to reduce the chances of recidivism. By analyzing their dossier, observing their behavior during the hearing and interviewing the minors, their motivation to either accept or refuse the transition proposal was analyzed. The research concludes that girls are more internally motivated than boys. The factor age did not indicate any difference whatsoever. However, age in combination with future perspective did show a relation with motivation. Minors with a clear future perspective were more internally motivated. Only a relative small part of the research population seemed to be internally motivated. Therefore, the chances of recidivism are relatively high. Lastly, confession of guilt can be indicated as a predictor of attitude towards the police or the child agency. The parent's attitude does not seem to indicate the feasibility of the transaction.

Bijlage 1

Figuur 1. Afdoeningsniveau delicten (Weijers & Kampijon, 2008)

Bijlage 2

Tabel 1. Schuldbekeentenis, aanwezigheid advocaat, transactie en motivatie

Schuld	Advocaat	Transactie accepteren N=55		Transactie weigeren N=13	
Bekent N=40	Ja	25 (36,8%)	Extrinsiek 11		
			Extern 5		
			Intern 10		
	Nee *	15 (22,1%)	Extrinsiek 4 * 2 leerplicht		
			Intern 11 * 6 leerplicht		
Deels N=9	Ja	7 (10,3%)	Extrinsiek 4	6 (8,8%)	Intrinsiek 6
			Intrinsiek 3		
	Nee *	2 (2,9%)	Extrinsiek 2 * 2 leerplicht		
Ontkent N=6	Ja	3 (4,4%)	Extern 5	5 (7,4%)	Intrinsiek 4
	Nee *	3 (4,4%)	Extrinsiek 2 * 1 leerplicht	2 (2,9%)	Intrinsiek 2 * 1 leerplicht
			Intern 1		

*Noot. Bij leerplichtzaken en zaken waarin een transactievoorstel van minder dan 20 uur wordt aangeboden, is geen advocaat toegewezen. Van de 22 zaken gaat het om 12 leerplichtzaken. Van de overige zaken worden er 3 zaken afgedaan met een voorwaardelijk sepot, 4 zaken met een werkstraf van 20 uur, 1 boete en 2 werkstraffen van 32 uur. Dit verklaart voor een groot deel de afwezigheid van de advocaat.

Tabel 2. Soort delict voor de verschillende leeftijdscategorieën, schuldbekentenis en motivatie

		Transactie accepteren N=55					Transactie weigeren N=13			
		13jr	14jr	15jr	16jr	17jr	13jr	14jr	16jr	17jr
Leerplicht N=12	Bekent			3*It	2*It	1*It 1*Es				
	Deels			1*Es		1*Es				
	Ontkent			1*Es	1*It				1*Is	
Geweld N=19	Bekent	1*Es	1*It	2*It 1*Es	1*It	1*It				
	Deels	1*It 1*Es			1*It 1*Es				3*Is	1*Is
	Ontkent							1*Is/Et	3*Is	
Vermogen N=16	Bekent	1*It	2*It 2*Es	1*It	1*It 2*Es	2*It 1*Es				
	Deels		1*Is							
	Ontkent	1*Et			1*Es					1*It
Vernieling N=9	Bekent			2*Es 1*Et		1*It 1*Es				
	Deels		1*Es							
	Ontkent	1*Et				1*Es	1*Is/Et			
Overig** N=12	Bekent		1*Et	1*It	1*Es	1*It 2*Es 2*Et				
	Deels		1*Es							
	Ontkent				1*Es				2*Is	

*Noot. It=Intern gemotiveerd, Is=Intrinsiek gemotiveerd, Et=Extern gemotiveerd, Es=Extrinsiek gemotiveerd

**Noot. De categorie 'overig' bestaat uit de delicten: verkeer, verzet, oplichting, bedreiging en vervalsing

Tabel 3. Soort delict voor de verschillende sekses in combinatie met motivatie en 'first offenders'

		Transactie accepteren N=55			Transactie weigeren N=13	
		Extrinsiek	Extern	Intern	Intrinsiek	
Jongens N=49	Leerplicht	3 = 1 FO*		2 = 1 FO*	1	
	Geweld	3		4 = 3 FO*	8 = 7 FO*	
	Vermogen	3	1	6 = 2 FO*		
	Vernieling	5 = 1 FO*	1 = 1 FO*		1	
	Overig**	6 = 3 FO*	3 = 3 FO*	1 = 1 FO*	1 = 1 FO*	
		Extrinsiek		Intern	Intrinsiek	Intern
Meisjes N=19	Leerplicht	1 = 1 FO*		5 = 2 FO*		
	Geweld	1 = 1 FO*		3 = 3 FO*		
	Vermogen	3 = 2 FO*		2 = 1 FO*		1
	Vernieling			1 = 1 FO*		
	Overig**			1 = 1 FO*	1	

*Noot. FO= 'first offender'. Wanneer er geen vermelding achter staat hebben alle jongeren uit de groep al eerder een delict gepleegd. Alleen het aantal first offenders van de groep wordt vermeld.

**Noot. De categorie 'overig' bestaat uit de delicten: verkeer, verzet, oplichting, bedreiging en vervalsing

Tabel 4. Toekomstperspectief, leeftijd, culturele achtergrond en motivatie

Toekomstperspectief		13 jr		14 jr		15 jr		16 jr		17 jr	
N=60*		NL - niet-NL		NL - niet-NL		NL - niet-NL		NL - niet-NL		NL - niet-NL	
Ja, invloed op keuze transactie	Extrinsiek	1		1				3			
	Intrinsiek										
	Extern									1	
	Intern			1		1		3		2	
Ja, geen invloed op keuze transactie	Extrinsiek	1				3		1		1	
	Intrinsiek										
	Extern			1		1				1	
	Intern	1		2		1		1		4	
Nee	Extrinsiek	1		3		1		2		2	
	Intrinsiek	1						1		1	
	Extern	1									
	Intern	1		1		1				1	

*Noot. Acht zaken zijn in deze tabel niet meegenomen, aangezien hier alleen dossieranalyses van zijn gemaakt en voor het toekomstperspectief zijn ook de interviewgegevens nodig.

Bijlage 3

Dossier analyse

Persoonsgegevens

- Naam/dossiernummer
.....
- Leeftijd
.....
- Geslacht
 - Man
 - Vrouw
- Religie
 - Rooms-katholiek
 - Protestants
 - Islamitisch
 - Geen
 - Anders, namelijk.....
 - Onbekend
- Geboorteland
 - Nederland
 - Turkije
 - Marokko
 - Nederlandse Antillen
 - Suriname
 - Anders, namelijk.....
 - Onbekend
- Nationaliteit
 - Nederland
 - Turkije
 - Marokko
 - Nederlandse Antillen
 - Suriname
 - Anders, namelijk.....
 - Onbekend
- Geboorteland vader
 - Nederland
 - Turkije
 - Marokko
 - Nederlandse Antillen
 - Suriname
 - Anders, namelijk.....
 - Onbekend

- Geboorteland moeder
 - Nederland
 - Turkije
 - Marokko
 - Nederlandse Antillen
 - Suriname
 - Anders, namelijk.....
 - Onbekend
- Tijd in Nederland
 - Sinds geboorte
 - 0-3 jaar
 - 3-6 jaar
 - 6-9 jaar
 - 9-12 jaar
 - Meer dan 12 jaar
 - Onbekend
 - Niet van toepassing

Gezinssituatie

- Ouders
 - Ouders getrouwd/samenwonend en beide opvoeders
 - Ouders gescheiden/niet-samenwonend en beide opvoeders
 - Eén oudergezin
 - Twee oudergezin (ouder+partner)
 - Anders, namelijk.....
 - Onbekend
- Contact met ouders
 - Evenveel contact met beide ouders
 - Meer contact met moeder
 - Meer contact met vader
 - Geen contact met moeder
 - Geen contact met vader
 - Weinig contact met beide ouders
 - Geen contact met beide ouders
 - Onbekend
- Broer/zus en leeftijden

.....
- Broer/zus in thuissituatie
 - Nog thuis wonend
 - Uit huis wonend
 - Deel uit huis wonen en deel thuis wonend
 - Onbekend
- Woonsituatie
 - Bij ouders

- Bij moeder
 - Bij vader
 - Bij moeder met partner
 - Bij vader met partner
 - Afwisselend bij vader en moeder
 - UHP/pleeggezin
 - Civiel rechtelijke instelling
 - Anders, namelijk.....
 - Onbekend
- Psychische en lichamelijke problematiek ouders
 - Psychische problematiek

.....

.....

.....
 - Lichamelijke problematiek

.....

.....

.....
 - Overige problematiek

.....

.....

.....

De jeugdige

- Soort delict
 - Geweldsmisdrijf
 - Vermogensmisdrijf
 - Vernieling
 - Verkeersmisdrijf
 - Drugsmisdrijf
 - Anders, namelijk.....
- Datum delict

.....
- Bekend/ontkend delict

.....
- Eerder contact met politie
 - Ja (sepot, geldboete, HALT)
 - Nee
 - Onbekend
- Eerder contact met justitie
 - Ja
 - Nee
 - Onbekend

- Soort straf
 - Werkstraf na TRIP-zitting
 - Geldboete na TRIP-zitting
 - Leerstraf na TRIP-zitting
 - Werkstraf na kinderrechter zitting
 - Geldboete na kinderrechter zitting
 - Leerstraf na kinderrechter zitting
 - Gevangenisstraf na kinderrechter zitting
 - Voorwaardelijk seponeren
 - Onvoorwaardelijk seponeren
 - Vrijspraak
 - Onbekend
 - Niet van toepassing
- Soort delict bij eerder contact
 - Geweldsmisdrijf
 - Vermogensmisdrijf
 - Vernieling
 - Verkeersmisdrijf
 - Drugsmisdrijf
 - Anders, namelijk.....
 - Onbekend
 - Niet van toepassing
- Politiecontacten familie
 - Vader
 - Moeder
 - Broer
 - Zus
 - Meerdere broers en/of zussen
 - Anders, namelijk.....
 - Onbekend
 - Niet van toepassing
- Psychische en lichamelijke problematiek jongere
 - Psychische problematiek
 -
 -
 -
 - Lichamelijke problematiek
 -
 -
 -
 - Overige problematiek
 -
 -
 -

- Drugsgebruik
 - Recreatief softdrugs gebruik, namelijk.....
 - Recreatief harddrugs gebruik, namelijk.....
 - Verslaving softdrugs
 - Verslaving harddrugs
 - Onbekend
 - Niet van toepassing
- Alcoholgebruik
 - Vaak (dagelijks)
 - Soms (alleen in het weekend)
 - Nooit
 - Onbekend
- Opvoeding

.....

.....

.....

.....

.....
- School niveau
 - VMBO (LWOO, Beroepsgericht, Kaderberoepsgericht, Gemengd, Theoretisch)
 - HAVO
 - VWO
 - MBO (praktijkonderwijs, niveau 2, niveau 3, niveau 4)
 - HBO
 - Speciaal onderwijs
 - Onbekend
 - Zit niet op school
 - Anders namelijk,
- Schooljaar
 - 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - Onbekend
 - Niet van toepassing
- School wisselingen
 - Ja, namelijk.....
 - Nee
 - Onbekend

- Blijven zitten
 - Ja
 - Nee
 - Onbekend
- Criminele vrienden
 - Ja
 - Nee
 - Onbekend
- Vrije tijd besteding
 - Sport
 - Bijbaantje
 - Activiteiten met vrienden,
namelijk.....
 - Anders, namelijk
.....

Contact met de hulpverlening

- Contact BJZ:
 - vrijwillige ambulante hulpverlening
 - civiele kindbeschermingsmaatregel
 - jeugdreclassering (Hulp en Steun of Toezicht en Begeleiding)
 - Ja, onbekend van welke aard
 - Onbekend
 - Niet van toepassing
- Contact advocaat tijdens raadsonderzoek/politieverhoor
 - Telefonisch
 - In persoon
 - Schriftelijk
 - Onbekend
 - Niet van toepassing
- Andere eerdere hulpverlening
.....
.....
.....
.....

Medewerking met politie en RvdK

- Houding bij politieverhoor
.....
.....
.....
.....

- Houding bij RvdK

.....
.....
.....
.....

- Aanwezigheid ouders bij RvdK

- Moeder
- Vader
- Beide ouders
- Niet aanwezig
- Onbekend

- Aanwezigheid ouders bij politieverhoor

- Moeder
- Vader
- Beide ouders
- Niet aanwezig
- Onbekend

- Houding van ouders bij politieverhoor en/of RvdK

.....
.....
.....
.....

Observatielijst Jeugdstrafzitting		Nr.:
Algemeen		
Observator:		Arrondissement:
Start:	Eind:	Parketsecretaris:
		Officier van Justitie:
Bijzonderheden (ruis):		
Beschrijving setting rechtbank:		
- Naam / Functie bordjes: JA / NEE		
- Plaats jeugdige verdachte:		
- Plaats ouders:		
Gegevens – jeugdige verdachte		
Leeftijd:	Geslacht: M / V	Etniciteit:
Ontkennende verdachte: JA / NEE / DEEL		First Offender: JA / NEE / ONBEKEND
Soort zitting:		Voorarrest: JA / NEE
Delictsomschrijving:		
Aanwezigen		
	Aanwezig	Reden voor afwezigheid
Parketsecretaris		
Officier van Justitie		
Griffier		
Jeugdige verdachte		
Raadsman		
Ouders / verzorgers	Vader	
	Moeder	
	Anders:	
Overige familieleden	Broer / Zus	
	Opa / Oma	
	Oom / Tante	
	Anders:	
Deskundigen	Raad voor de	

	Kinderbescherming		
	Jeugdreclassering		
	Maatschappelijk werk		
	Anders:		
Getuige			
Slachtoffer			
Tolk			
Overigen			
Uitleg – door rechter			
Voorstellen van aanwezigen: JA / NEE / Gedeeltelijk			
Uitleg rol/functie aanwezigen: JA / NEE / Gedeeltelijk			
Uitleg verloop zitting: JA / NEE / Gedeeltelijk			
Begrip – jeugdige verdachte			
	Parketsecretaris	Raadsmans	Notities
Tempo (laag – hoog)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Volume (zacht – hard)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Articulatie (onduidelijk – overdreven)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Intonatie (vriendelijk – streng)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Moeilijkheidsgraad (te makkelijk – te moeilijk)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Gebruik van jargon (niet – veel)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Gebruik van afkortingen (niet – veel)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Verduidelijking (niet – veel)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Begrip verdachte toetsen	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Opmerkingen:			
Inhoud – Communicatie met jeugdige verdachte			
- Maakt de jeugdige verdachte gebruik van zwijgrecht: JA / NEE / Gedeeltelijk			
	Parketsecretaris	Verdachte	Notities
Bespreking delict	1 2 3 4 5		
Bespreking persoonlijke omstandigheden:			
• Thuissituatie	1 2 3 4 5		
• School / opleiding	1 2 3 4 5		

• Vrijtijdsbesteding	1 2 3 4 5		
• Vrienden	1 2 3 4 5		
• Toekomstplannen verdachte	1 2 3 4 5		
Gesprekstechnieken:			
• Doorvragen	1 2 3 4 5		
• Interesse tonen in verhaal	1 2 3 4 5		
• Open vragen stellen	1 2 3 4 5		
• Begrip tonen	1 2 3 4 5		
• Complimenteren	1 2 3 4 5		
• Vertrouwen wekken	1 2 3 4 5		
• Respectvol	1 2 3 4 5		
• Gelijkwaardigheid	1 2 3 4 5		
• Aanmoedigen	1 2 3 4 5		
Houding:			
• Nerveus		1 2 3 4 5	
• Boos / Frustratie		1 2 3 4 5	
• Laconiek / Onverschillig		1 2 3 4 5	
• Verlegen		1 2 3 4 5	
• Spraakzaam		1 2 3 4 5	
<i>Inhoud – Communicatie met ouders</i>			
<p>- Moment aan het woord komen ouders:</p> <p>- Hoe lang aan het woord +/-:</p> <p>- Wat vertellen ouders:</p> <p>- Is er buiten de gestelde vragen om gelegenheid voor ouders om wat in te brengen:</p>			
	Parketsecretaris		Notities
Bespreking delict	1 2 3 4 5		
Bespreking persoonlijke omstandigheden:			
• Thuisituatie	1 2 3 4 5		

• School / opleiding	1 2 3 4 5		
• Vrijtijdsbesteding	1 2 3 4 5		
• Vrienden	1 2 3 4 5		
• Toekomstplannen verdachte	1 2 3 4 5		
Gesprekstechnieken:			
• Doorvragen	1 2 3 4 5		
• Interesse tonen in verhaal	1 2 3 4 5		
• Open vragen stellen	1 2 3 4 5		
• Begrip tonen	1 2 3 4 5		
• Complimenteren	1 2 3 4 5		
• Vertrouwen wekken	1 2 3 4 5		
• Aanmoedigen	1 2 3 4 5		
• Respectvol	1 2 3 4 5		
• Gelijkwaardigheid	1 2 3 4 5		
Houding:	Ouders		
• Nerveus	1 2 3 4 5		
• Boos / Frustratie	1 2 3 4 5		
• Laconiek / Onverschillig	1 2 3 4 5		
• Verlegen	1 2 3 4 5		
• Spraakzaam	1 2 3 4 5		
Appel op moreel besef verdachte			
- Moment van appel door - Parketsecretaris:			
	Parketsecretaris		Notities
• Beroep op schuldgevoel	1 2 3 4 5		
• Beroep op verantwoordelijkheid	1 2 3 4 5		
• Beroep spijtgevoelens	1 2 3 4 5		
• Beroep op empathie (tov slachtoffer)	1 2 3 4 5		
• Beroep op gevolgen slachtoffer	1 2 3 4 5		
• Beroep op schaamte	1 2 3 4 5		
Vonnis			
- Maakt de verdachte gebruik van het laatste woord: JA / NEE			

- Inhoud laatste woord:
- Transactievoorstel: - Transactie wel/niet aangenomen:
- Uitleg bij keuze voor transactie: JA / NEE / Gedeeltelijk
- Uitleg omtrent inhoud transactie: JA / NEE / Gedeeltelijk
- Reactie jeugdige verdachte op transactie:

Interview jongeren na TRIP zitting.

Leeftijd:

Geslacht:

Dossiernummer:

1. Wat vond je van de zitting/hoe voelde jij je? (zenuwachtig, boos, verdrietig)?

2. Wat vond je van de parketsecretaris?

- Heb je informatie gekregen van de rechtbank/parketsecretaris over deze zitting en was dit voldoende informatie?
- Hoe vond je dat de parketsecretaris je behandelde?
- Had dit invloed op je eigen gedrag?
- Had de parketsecretaris invloed op jou keuze om de transactie aan te nemen/af te slaan?

3. Wat vond je van je advocaat?

- Heb je voorafgaand aan de zitting informatie gekregen van de advocaat over deze zitting en heb je hem van te voren gesproken? (zo ja: hoe en waar?)
- Hoe vond je dat de advocaat je behandelde?
- Had dit invloed op je eigen gedrag?
- Had de advocaat invloed op jou keuze om de transactie aan te nemen/af te slaan en wat heeft de advocaat geadviseerd?
- Weet je wat het gevolg is als je het transactievoorstel niet accepteert? (verschil Kamerzitting en TRIP-zitting) (wel/geen strafblad)

4. Waren allebei je ouders aanwezig

- Waarom waren ze wel/niet aanwezig?
- Zijn je ouders bij elkaar?
- Heb je voorafgaand aan de zitting met je ouders gesproken over het feit dat je hier vandaag moet zijn?
- Hebben je ouders je voorbereid op de zitting?
- Wat vinden je ouders van het delict dat je hebt gepleegd?
- Hoe vonden je ouders het dat je op zitting moest komen?
- Zijn je ouders ooit in aanraking gekomen met justitie?
- Hebben je ouders invloed op je gedrag tijdens de zitting?
- Hebben je ouders invloed op je keuze om de transactie wel of niet aan te nemen?

5. Ben je religieus opgevoed?

- Welk geloof?
- Hebben je ouders hetzelfde geloof?
- Heb je een actieve deelname binnen het geloof?
- Waar ben je geboren?
- Waar zijn je ouders geboren/ethniciteit?

- Heeft je religie of culturele achtergrond invloed op je keuze om de transactie wel of niet te accepteren?

6. Ben je eerder in aanraking gekomen met justitie?

- Waarvoor ben je eerder in aanraking gekomen met justitie?
- Hoe is het proces verlopen?
- Wat was hiervoor je straf?
- Heeft dit invloed gehad op je keuze van deze transactie?

7. Zit je op dit moment op school/volg je een opleiding?

- Welke opleiding volg je?
- Wanneer heb je deze opleiding afgerond/ga je deze afronden?
- Ben je van plan je opleiding af te maken/een nieuwe opleiding te beginnen?
- Wat wil je bereiken in je toekomst/draagt je opleiding hieraan bij?
- Heeft je opleiding te maken met je keuze om de transactie wel of niet te accepteren?

8. Met welke hulpverleners (jeugdreclasserder, advocaat) heb je contact gehad in de afgelopen 6 maanden? Hebben zij invloed gehad op de reden waarom je de straf niet hebt uitgevoerd?

9. Kun je uitleggen wat jouw belangrijkste motivatie is geweest om de transactie te accepteren/niet te accepteren? Zo niet, wat vind je ervan dat je nu alsnog voor de kinderrechter moet komen?

